

Planeringsstrategi för Växjö kommuns översiktliga planering 2024-2027

Dokumenttyp Styrande dokument	Dokumentnamn Planeringsstrategi för Växjö kommuns översiktliga planering 2024-2027	Fastställd/Upprättad Kommunfullmäktige 2024-08-27 § 123	Senast ändrad i dnr: Dnr KS/2024- 00201
Dokumentansvarig Samhällsbyggnads- nämnden		Tidigare ändringar	Giltighetstid 2024-2027
Dokumentinformation			



Växjö
kommun

Planeringsstrategi för Växjö kommuns översiktliga planering 2024 - 2027

Innehåll

Inledning	4
Sammanfattning	4
Läsanvisning.....	5
Vad är översiktlig planering?	6
Vad är en planeringsstrategi?.....	8
Nuvarande översiktsplan.....	9
Kontinuerlig översiktlig planering	12
Kontinuerligt arbetssätt	12
Organisation.....	14
Digital översiktsplan	16
Samlad bedömning	17
Tillvägagångssätt.....	17
Användbarhet och tillämpning.....	18
Aktualitet.....	19
Slutsats	20
Projekt och genomförande	21
Pågående strategiska projekt	22
Högt prioriterade strategiska projekt.....	26
Prioriterade strategiska projekt.....	29
Prioritet för genomförande.....	31
Bilagor	35
Bilaga 1 Ändrade planeringsförutsättningar	35
Lagstiftning.....	35
Statliga och mellankommunala intressen.....	36
Nationella mål, strategier, planer och program	37
Regionala mål, strategier, planer och program	39
Kommunala mål, strategier, planer och program	40

Politiska beslut, strategisk inriktning och exploateringstryck.....	43
Omvärldsbevakning.....	46
Uppföljning.....	47
Befolkningsutveckling.....	51
Bilaga 2 Påverkan från ändrade planeringsförutsättningar	53
Bilaga 3 Aktualitet i förhållande till plan- och bygglagens innehållskrav	62
Bilaga 4 Projekt och genomförande	66
Bilaga 5 Befolkningsprognos	71
Försiktigare befolkningstillväxt åren efter pandemin.....	71
Bilaga 6 Sammanfattning av globala megatrender	75

Inledning

Växjö kommun är mitt uppe i arbetet med att gå från en linjär översiktlig planering till en kontinuerlig översiktlig planering. Detta är en nödvändighet för att översiktsplanen ska uppnå sin fulla potential som ett av kommunens viktigaste strategiska verktyg för samhällsbyggandet. I detta har planeringsstrategin en viktig roll att spela för att synliggöra och styra behovet av den strategiska planeringen för att möjliggöra en hållbar utveckling av de fysiska strukturerna.

Syftet med planeringsstrategin är att identifiera påverkan och behov av revidering för att långsiktigt hålla översiktsplanen aktuell. Planeringsstrategin ska fungera som Växjö kommuns plan för planeringen, vilket innebär att den är framåtsyftande och fokuserar på vad som behöver genomföras för att skapa en översiktlig planering av betydelse och en aktuell översiktsplan. Under framtagandet identifieras behov inom organisationen och de stora uppdragen definieras för att skapa tydlighet inom organisationen samtidigt som arbetet framåt förankras.

Planeringsstrategin är utgångspunkten för de uppdrag som ska genomföras under kommande mandatperiod inom ramen för den översiktliga planeringen. Prioriteringar samt exakt avgränsning och innehåll i uppdragen kan konkretiseras efter hand.

Planeringsstrategin är ett viktigt inspel till budgetarbetet och verksamhetsplaneringen.

Planeringsstrategin är av betydelse för hela samhällsbyggnadsprocessen då den skapar förutsägbarhet för det strategiska arbetet samt ger inriktning för den vidare planeringen och genomförandet.

Sammanfattning

I sin helhet bedöms översiktsplanen vara aktuell och ge tillräckligt stöd för kommunens arbete med den fysiska planeringen. Baserat på den påverkan och de behov som identifierats pekar planeringsstrategin på vad kommunen behöver jobba med i det kontinuerliga arbetet för att hålla den översiktliga planeringen aktuell. Det är bland annat följande:

- Förbättrad vägledning vid utveckling inom stadskärnan/rutnätsstaden
- Förbättrad vägledning vid utveckling av landsbygden
- Testa och utveckla arbetssätt för kontinuerlig översiktlig planering i praktiken
- Utveckling av den digitala plattformen
- Förbättrad beskrivning och vägledning av grön- och blåstruktur
- Fördjupat underlag om förändrat klimat och klimatanpassning
- Förtydligande av energiförsörjningens markanspråk
- Undersöka hållbar mobilitet genom den översiktliga planeringen
- Förtydligande av funktionsstråk Västra mark/Bäckaslöv inklusive Räppe
- Undersökning kring ökad krisberedskap genom den översiktliga planeringen

För att förverkliga översiktsplanens intentioner bör följande projekt prioriteras för genomförande:

- Vidare planering och utbyggnad av funktionsstråk Teleborg
- Vidare planering och utbyggnad av Ingelstad
- Vidare planering och utbyggnad av Växjö stadskärna
- Vidare planering och utbyggnad av funktionsstråk Västra mark/Bäckaslöv

Läsanvisning

Planeringsstrategin är indelad i fyra kapitel med tillhörande sju bilagor och är en sammanställning av ändrade planeringsförutsättningar, påverkan och behov av uppdatering för den översiktliga planeringen sedan översiktsplanen antogs år 2021. Bilagorna fördjupar det som sammanfattas i respektive kapitel. Bilagor 1, 2 och 3 är en del av planeringsstrategin medan bilagor 4, 5 och 6 är arbetsmaterial som legat till grund för planeringsstrategin.

I planeringsstrategins inledande kapitel förklaras vad översiktlig planering och planeringsstrategi innebär, de lagkrav i Plan- och bygglagen som ligger till grund samt en sammanfattning av översiktsplanen. Kapitlet **Kontinuerlig översiktlig planering** beskriver vad ett kontinuerligt arbetssätt innebär för den översiktliga planeringen och

hur det ska genomföras. I kapitlet **Samlad bedömning** konstateras översiktsplanens aktualitet utifrån påverkan gentemot ändrade planeringsförutsättningar på nationell, regional och kommunal nivå (till detta kapitel kopplas *bilaga 1, 2, 5 och 6*) och dess aktualitet i förhållande till Plan- och bygglagens innehållskrav (till detta kapitel kopplas *bilaga 3*). I detta kapitel finns avsnittet *Användbarhet och tillämpning* som bygger på dialog med berörda tjänstepersoner och har för syfte att identifiera organisationens behov av vägledning från den översiktliga planeringen. Det avslutande kapitlet **Projekt och genomförande** listar prioriterade projekt som är av störst betydelse för att långsiktigt hålla översiktsplanen aktuell (samtliga projekt som påverkar den översiktliga planeringen presenteras i *bilaga 4*).

Vad är översiktlig planering?

Översiktlig planering handlar om att sätta enskilda beslut och åtgärder i ett större rumsligt och tidsmässigt sammanhang, så att de sammantaget leder till en önskvärd framtid. Den översiktliga planeringen är nödvändig för att få grepp om helheten. Intentionerna med den översiktliga planeringen finns redovisade i kommunens översiktsplan.

Alla kommuner ska ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunens yta. En översiktsplan ska ange såväl en långsiktig och övergripande utvecklingsinriktning som grunddragen i den avsedda användningen av mark- och vattenområden och vilken hänsyn som bör tas till allmänna intressen. Översiktsplanen är ett strategiskt politiskt dokument som ska spegla den politiska uppfattningen om byggande, mark- och vattenanvändning och hushållning med naturresurser.

Översiktsplanen ska göra avvägningar mellan olika allmänna intressen och ge vägledning för hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Översiktsplanen är inte juridiskt bindande men vägledande och av stor betydelse för en långsiktigt hållbar utveckling. Översiktsplanen ska vara vägledande när det upprättas detaljplaner och områdesbestämmelser, vid bygglovsprövning och när Växjö kommun eller andra myndigheter fattar beslut som rör mark- och vattenanvändningen i kommunen.

Översiktsplanen är ett instrument för dialog mellan stat och kommun angående de allmänna intressenas innebörd, avgränsning och tillgodoseende. Den ska visa hur samhällsplaneringen samordnas med nationella och regionala mål och hur kommunen avser att följa miljö kvalitetsnormer. Den ska också visa hur kommunen förhåller sig till det anspråk som staten gör via utpekanden av riksintressen inom kommunen.

Översiktsplanen innehåller också en redovisning av de konsekvenser som förslaget kan förväntas ge upphov till.

Plan- och bygglag (2010:900) 3 kap.

1 § Varje kommun ska ha en aktuell översiktsplan, som omfattar hela kommunen.

Översiktsplanens syfte

2 § Översiktsplanen ska ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön.

Planen ska även ge vägledning för beslut om

1. hur mark- och vattenområden ska användas, och
2. hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

Planen är inte bindande. Lag (2020:76).

Översiktsplanens innehåll

3 § Kommunen ska i översiktsplanen redovisa grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden för hela kommunen. Grunddragen ska framgå av en karta.

Av planen ska det även framgå hur kommunen anser att den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Lag (2020:76).

4 § Kommunen ska i översiktsplanen redovisa de förhållanden som med hänsyn till de allmänna intressena i 2 kap. kan ha en väsentlig betydelse för sådana beslut som avses i 2 § andra stycket. Riksintressen enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken ska alltid redovisas.

Av planen ska det även framgå hur kommunen anser att

1. riksintressen ska tillgodoses,
2. gällande miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken ska följas, och
3. förhållanden av väsentlig betydelse i övrigt bör beaktas. Lag (2020:76).

Vad är en planeringsstrategi?

Den 1 april 2020 ändrades det tredje kapitlet i plan- och bygglagen, vilket innebar att aktualitetsprövning av översiktsplanen utgick och ersattes av planeringsstrategi.

Planeringsstrategins syfte är att bidra till en kontinuerlig översiktsplanering och att hålla översiktsplanen aktuell genom att förändrade planeringsförutsättningar fångas upp. I planeringsstrategin ska således kommunen redogöra för om det skett förändringar av planeringsförutsättningar som har betydelse för översiktsplanens aktualitet.

En planeringsstrategi innebär ingen ändring av översiktsplanen utan talar enbart om vad kommunen ska fokusera på och om det finns delar av översiktsplanen som bör ändras. Planeringsstrategin ska antas under de två första åren efter ordinarie val. Antas ingen planeringsstrategi inom den satta tidsintervallen innebär det att översiktsplanen i sin helhet blir inaktuell.

Syftet med planeringstrategin är att den ska

- **bidra till en översiktlig planering som bedrivs kontinuerligt,**
- **säkerställa att påverkan och behov fångas upp,**
- **bidra till att arbetet med den översiktliga planeringen förankras inom organisationen**
- **samt leda till att den översiktliga planeringen ges en större politisk betydelse.**

Plan- och bygglag (2010:900) 3 kap.

23 § Kommunfullmäktige ska anta en planeringsstrategi senast 24 månader efter ett ordinarie val. I strategin ska fullmäktige

1. ta ställning till dels ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet, dels kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen, och
2. bedöma i vilken utsträckning planen är aktuell i förhållande till kraven i 3 §, 4 § andra stycket 1 och 2 samt 5 §.

En planeringsstrategi kan ändras fram till nästa ordinarie val.

Kraven i första stycket gäller dock inte om fullmäktige i stället antar en ny översiktsplan inom den tid som anges där. Lag (2020:76).

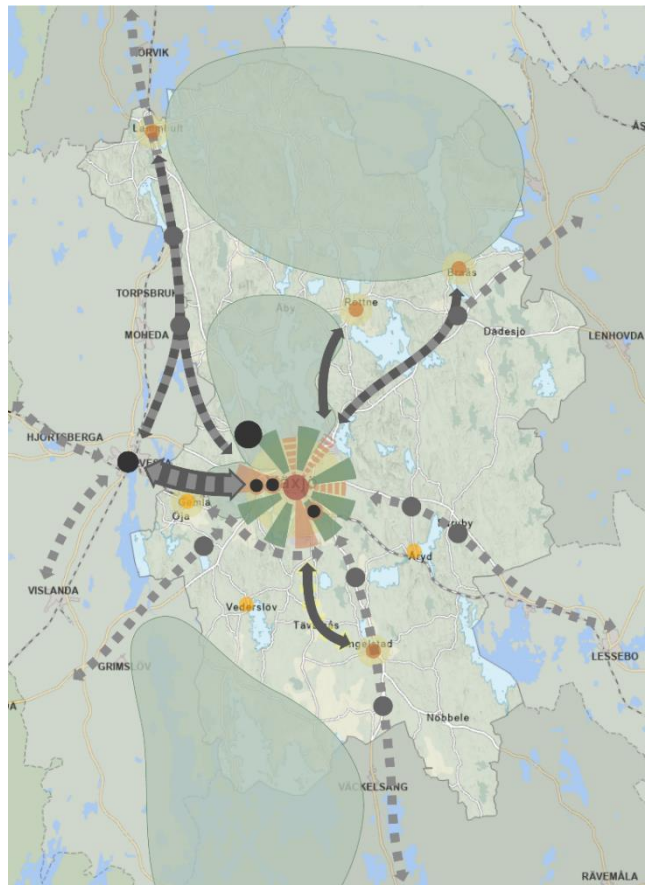
Nuvarande översiktsplan

[Översiktsplanen hittar du i sin helhet här.](#)

Den översiktliga planeringen är ett utav Växjö kommuns viktigaste strategiska verktyg för ett långsiktigt hållbart samhällsbyggande. Växjö kommuns översiktsplan antogs av kommunfullmäktige den 14 december 2021 och **fick laga kraft den 31 oktober 2023.**

Översiktsplanen är utformad för att nå målbilderna i Växjö kommuns hållbarhetsprogram *Hållbara Växjö 2030* för att säkerställa så att dessa genomsyrar den fysiska planeringen. Den långsiktiga utvecklingen som pekas ut av Växjö kommuns översiktsplan bygger på en flerkärnig struktur där kommunens olika delar får vara med och samverka i en hållbar helhet. Stad och land ska komplettera varandra och tillsammans vara ett eftertraktat och klimatsmart storstadsalternativ. Hela Växjö kommun ska vara attraktivt att bo, leva och verka i. Här ska 140 000 invånare kunna bo och leva hållbart.

Översiktsplanen pekar särskilt ut Gemla och Ingelstad tillsammans med Växjö stad som prioriterat att utveckla. Inom Växjö stad är det främst längs funktionsstråken Teleborg och Västra mark/Bäckaslöv som prioriteras.



Utvecklingsinriktning för Växjö kommuns översiktsplan

Växjö kommuns översiktsplan består av sex olika delar som alla ska användas för att ge en sammanvägd helhet.

Utvecklingsinriktningen är den övergripande och strategiska delen och illustrerar i grova drag kommunens långsiktiga intentioner för den fysiska utvecklingen i hela kommunen. Den övergripande utvecklingsstrategin är särskilt viktig för det regionala och mellankommunala perspektivet i översiktsplanen.

Utvecklingsinriktningen ska vara vägledande för kommunen under lång tid.

Mark- och vattenanvändningen redovisar grunddragen i den avsedda användningen av mark- och vattenområden på en detaljerad nivå i syfte att framtida planläggning ska främja en ändamålsenlig struktur. Hela kommunen delas in i områden baserat på planerad mark- och vattenanvändning. Växjö kommuns översiktsplan visar hur vi ska använda våra mark- och vattenområden fram till vi blir 140 000 invånare.

Riksintressen redovisar nationellt betydelsefulla områden som finns inom kommunen och hur kommunen förhåller sig till dem i sin planering av mark- och vattenområden.

Hänsyn pekar ut områden med särskilda kvaliteter eller andra förhållanden som det bör tas hänsyn till vid exempelvis detaljplanering och bygglovsprövning. För varje område anges vilken typ av värde som finns eller vilken hänsyn som bör tas.

Hållbarhetsbedömningen syftar till att integrera hållbarhetsaspekter i planering och beslutsfattande och att säkerställa att översiktsplanen leder oss mot en hållbar utveckling. Här redovisar kommunen sin bedömning av den påverkan på hållbarhetsaspekterna som planens genomförande kan få.

Särskilt utlåtande sammanställer de synpunkter som inkommit under utställningen och sammanfattar de förändringar som synpunkterna gett anledning till. Synpunkter som inkommit men inte kunnat tillgodoses i översiktsplanen motiveras särskilt.

Översiktsplanen hänvisar till flera andra dokument som ska ses som underlag till eller som fördjupningar av översiktsplanen. Fördjupade utredningar och kompletterande planer och program tar vid där översiktsplanens detaljeringsgrad inte räcker till. För översiktsplanen gäller att de dokument som finns länkade till ett specifikt område ska ses som ett kunskaps- och planeringsunderlag. Står det däremot som en riktlinje att ett specifikt dokument ska tillämpas ska de riktlinjer som berör det specifika området i dokumentet ses som en del av översiktsplanen. Detta kan liknas vid en fördjupning av översiktsplanen.

Kontinuerlig översiktlig planering

Växjö kommun har för intention att gå från en linjär översiktlig planering till en kontinuerlig översiktlig planering. Detta är en nödvändighet för att översiktsplanen ska uppnå sin fulla potential som ett av kommunens viktigaste strategiska verktyg för samhällsbyggandet.

Kontinuerligt arbetsätt

Med ett kontinuerligt arbetsätt vill vi

- skapa en översiktlig planering med betydelse,
- ständigt hålla översiktsplanen aktuell,
- tillämpa och implementera översiktsplanen genom hela samhällsbyggnadsprocessen,
- följa upp planering och genomförande som grund för förbättring,
- skapa förutsättningar för involvering, påverkan och förankring för tjänstepersoner och politiker inom samhällsbyggnadsprocessen samt för externa aktörer och invånare.



Med utgångspunkt i planeringsstrategin arbetar kommunen aktivt och kontinuerligt med att hålla den översiktliga planeringen aktuell. Detta uppnås genom att ständigt samråda förändringar och anta en ny översiktsplan varje mandatperiod.

Den översiktliga planeringen ger genom planeringsstrategin inspel till budget och verksamhetsplaner som i sin tur tillsammans med översiktsplanen styr det fortsatta arbetet med planering och utbyggnad av de fysiska strukturerna.

Behov av ändringar av översiktsplanen fångas kontinuerligt upp genom samhällsbyggnadsprocessen och vid större förändringar samråds dessa särskilt. Detta kallas för integrerat strategiskt samråd och sker oftast vid fördjupningar och strategiska utredningar eller samordnat med framtagandet av sektorsplaner (till exempel vatten-tjänstplan) och planprogram.

Som komplettering till de mer avgränsade och fokuserade samråden hålls översiktsplanen med pågående uppdateringar öppen för inspel och synpunkter under stora delar av mandatperioden.

I början på en mandatperiod sammanställs alla ändringar så att de kan ställas ut för granskning. Efter granskningen antas en ny översiktsplan där alla ändringar som fångats upp under föregående mandatperiod finns inkorporerade. Arbetet kommer ständigt att pågå med den strategiska planeringen där vi genom att anta en ny översiktsplan varje mandatperiod skapar aktuella ställningstaganden och trovärdighet för att vägleda samhällsbyggnadsprocessen. Samtidigt blir det viktigt att hålla fast vid huvuddragen av de långsiktiga och strategiska ställningstagandena över tid.

År 4	Val	År 1	År 2	År 3	År 4	Val	År 1
		Planeringsstrategi	Antagande av ÖP		Länsstyrelsens underlag		
		Sammanställning av ändringar			Sammanställning av uppföljning och behov		
		Granskning av ÖP					
Öppet samråd (år 2 kvartal 2 – år 4 kvartal 4)							

Organisation

För ett kontinuerligt arbetssätt krävs en aktiv organisation där en tydlig och enkel förankring kan ske genom hela processen, både bland tjänstepersoner och politiker.

Projektgrupp

ÖP-teamet är ansvarig för arbetet med kommunens strategiska planering och har för syfte att säkerställa ett kontinuerligt arbete och aktuellt innehåll. ÖP-teamet fungerar som projekt- och arbetsgrupp för framtagandet av strategiska planer och program med betydelse för den fysiska planeringen. ÖP-teamet ska alltid

utgå ifrån helheten och verka för en god samhällsutveckling så att Växjö kommun fortsätter att vara en fantastisk plats att bo, leva och verka på, för invånare, företag och besökare. Genom ett proaktivt arbetssätt förebygger ÖP-teamet målkonflikter.

Referensgrupp

Vid behov kopplas kunskapsforumen, med expertkunskap inom olika sakområden, in för att få ytterligare kompetens inom specifika projekt samt avstämning och förankring genom processen. Kunskapsforumen ska säkerställa att intentionerna av den strategiska planeringen implementeras genom samhällsbyggnadsprocessen. Återkoppling sker tillbaka till ÖP-teamet för att kunna förändra och förbättra den översiktliga planeringen. Kunskapsforumen ansvarar för relevant planeringsunderlag och underlag för uppföljning.

Styrgrupp

Samhällsbyggnadsförvaltningens ledningsgrupp fungerar som styrgrupp och ingår även i strukturen för godkännande och beslut. Hit lyfts även frågor där projektgruppen är oeniga.



Politisk styrgrupp

För att få ett kontinuerligt arbetssätt med den strategiska planeringen att fungera så är det viktigt med en kontinuerlig dialog och förankring med politiken. För detta finns en politisk styrgrupp som består av presidierna från samhällsbyggnadsnämnden och kommunstyrelsen. Den politiska styrgruppen fungerar som ett forum för information och dialog så att politiken kan ha insyn i och möjlighet till påverkan på inriktningen för kommunens fysiska planering.

Beslutskedja

Uppdragen för den översiktliga planeringen kommer i första hand från planeringsstrategin som är antagen av kommunfullmäktige. Avgränsning och konkretisering samt kontinuerlig avstämning sker löpande inom projektgrupp och referensgrupp. Vid behov när det krävs vägledning eller inför större beslut ska förankring ske med styrgrupp och politisk styrgrupp. Större uppdrag för den översiktliga planeringen som inte går i linje med planeringsstrategin kan ges av kommunstyrelsen. Samtliga givna uppdrag stäms av i styrgrupp och politisk styrgrupp.

Samhällsbyggnadsnämnden tar beslut om samråd av översiktsplanen. Det kommer kunna vara flera samråd under en och samma mandatperiod. Samråden kommer att ske genom avgränsade dialoger och i vissa fall samordnat med andra strategiska planer och program.

Kommunstyrelsen tar beslut om granskning av översiktsplanen och kommunfullmäktige antar översiktsplanen.

Uppdrag om planprogram ges av samhällsbyggnadsnämnden som även tar beslut om samråd och godkännande av planprogram.

I samtliga uppdrag godkänner SBF ledningsgrupp, tillika styrgrupp, handlingarna innan det går till politiken för beslut.

Digital översiktsplan

Växjö kommun arbetar med en digital översiktsplan för att möjliggöra och synliggöra kontinuerlig uppdatering samt användning av interaktiva kartor. Den digitala plattformen är en förutsättning för att kunna hantera och redovisa den mängd information som översiktsplanen innebär. Det ökar även möjligheten att ha en digital dialog med medborgare och andra aktörer för att på så sätt nå fler målgrupper.

Regeringen har bestämt att alla nya översiktsplaner som görs efter 1 januari 2027 måste vara digitala. Växjö kommuns arbetssätt med den översiktliga planeringen är redan anpassat efter en digital samhällsbyggnadsprocess.

Samlad bedömning

I detta avsnitt sammanfattas den bedömning av översiktsplanens aktualitet som planeringsstrategin har för syfte att genomföra. Syftet med bedömningen är inte bara att identifiera om gällande översiktsplan är aktuell utan även vad som på sikt kan påverka översiktsplanens aktualitet.

Tillvägagångssätt

En sammanställning av förändrade planeringsförutsättningar har tagits fram där bland annat Länsstyrelsens underlag för översiktsplan och planeringsstrategi har använts. Se [Bilaga 1 Ändrade planeringsförutsättningar](#) för en sammanfattning av de planeringsförutsättningar som förändrats sedan antagandet av översiktsplanen 2021.

Påverkan på den översiktliga planeringen har bedömts mot de ändrade planeringsförutsättningarna för att identifiera behov av uppdatering. Se [Bilaga 2 Påverkan från ändrade planeringsförutsättningar](#) för en utförlig genomgång av bedömning av översiktsplanens aktualitet gentemot förändrade planeringsförutsättningar och eventuella åtgärder.

Förutsättningar och behov ändras ständigt vilket gör att arbetet med att hålla översiktsplanen aktuell måste vara långsiktig och förutseende. Därför har bedömningen av planeringsförutsättningarna inte bara utgått ifrån dagens förväntningar på den översiktliga planeringen utan även framtida behov för att vara vägledande och underlätta tillämpning. Ändrade planeringsförutsättningar av relevans kommer att behandlas i det kontinuerliga arbetet med den översiktliga planeringen.

Den påverkan som har identifierats utifrån de förändrade planeringsförutsättningarna ligger till grund för bedömningen av översiktsplanens aktualitet i förhållande till plan- och bygglagens innehållskrav samt vilka förändringar som den kontinuerliga översiktliga planeringen behöver hantera.

Med bakgrund av ändrade planeringsförutsättningar och vad detta innebär för den översiktliga planeringen har sedan en bedömning av översiktsplanens aktualitet i

förhållande till plan- och bygglagens innehållskrav genomförts för att identifiera och prioritera långsiktiga behov av uppdatering. Se [Bilaga 3 Aktualitet i förhållande till plan- och bygglagens innehållskrav](#) för en utförlig bedömning av lagkravet samt eventuella åtgärder.

Användbarhet och tillämpning

Samtliga tjänstepersoner i kunskapsforumen har tillfrågats om användning och tillämpning av översiktsplanen. Inkomna svar och synpunkter har sammanfattats nedan. Det är önskvärt att dessa även kompletteras med svar från politik och externa användare i framtiden för att få en mer heltäckande bild.

En majoritet av de tillfrågade känner till översiktsplanen väl eller mycket väl. Samma andel anger även att de använder översiktsplanen en gång i månaden eller oftare. En stor andel av de som inte känner till översiktsplanen särskilt väl har även svarat att de inte använder översiktsplanen då det inte behövs i deras arbete. Resultatet anses vara relativt positivt samtidigt som samtliga medlemmar i kunskapsforumen är viktiga ambassadörer och bärare av den översiktliga planeringen genom samhällsbyggnadsprocessen.

I sin helhet anses översiktsplanen vara aktuell och ge tillräcklig vägledning för kommunens samhällsbyggande. Men bra kan också bli bättre och en hel del förslag på förbättringar finns upptagna i enkätresultatet.

Framför allt handlar förbättringspotentialen om prioriteringar mellan utbyggnadsområden och även eventuella målkonflikter. Även behovet av att se över och specificera de generella riktlinjerna samt att arbeta in mer underlag och planer direkt i översiktsplanen togs upp. Det kan även uttolkas från resultatet att översiktsplanen är på gränsen till för detaljerad vilket innebär att allt för mycket utredningar och specifika ställningstaganden inte få plats i översiktsplanen utan att överbelasta den och riskera dess strategiska funktion.

Den digitala plattformen upplevs av vissa som krånglig. Vidare arbete kring förenkling och förtydligande tillsammans med utbildning av verktyget och dess innehåll bör

genomföras. Det finns också behov av att fördjupa kunskapen gällande användning och tillämpning för att tydligare kunna definiera vad som kan förbättras.

Aktualitet

Här presenteras den samlade bedömningen av aktualiteten för översiktsplanens olika delar.

Utvecklingsinriktning

Utvecklingsinriktningen bedöms fortsatt vara kommunens långsiktiga mål för samhällsutvecklingen. Sambanden mellan viktiga funktioner, utvecklingen i stråk och av prioriterade orter samt den övergripande grönstrukturen är fortsatt aktuella.

Utpekandet av en station i Räfte tillsammans med lokalisering av nytt akutsjukhus på platsen och deras betydelse för funktionsstråk Västra mark/Bäckaslöv behöver på sikt studeras och utvärderas.

Mark- och vattenanvändning

Den påverkan och risk för översiktsplanens långsiktiga aktualitet som har identifierats har i första hand att göra med brister på avvägningar och precisering för mark- och vattenområden. Utbyggnadsområden och utbyggnadsordning föreslås ligga kvar i stora drag och där det har identifierats behov av revidering handlar det främst om precisering i såväl områden som riktlinjer.

Riksintressen

Riksintressena anses vara tillgodosedda i sin helhet. Risk för påverkan av översiktsplanens långsiktiga aktualitet för hantering av riksintressena har identifierats kopplat till Växjö stad och stadskärnan.

Hänsyn

De planeringsförutsättningar som har använts och den hänsyn som har tagits till relevanta värden anses fortsatt vara aktuella. Dessa uppdateras kontinuerligt i det fortsatta arbetet.

Slutsats

I sin helhet bedöms översiktsplanen vara aktuell och ge tillräckligt stöd för kommunens planering och utveckling av de fysiska strukturerna.

Den översiktliga planeringen har för syfte att vara proaktiv och genom ett kontinuerligt arbetssätt stärks översiktsplanens roll och funktion. Det bedöms därför finnas viss påverkan som gör att det finns behov av uppdatering och fördjupning av översiktsplanen för att långsiktigt hålla den aktuell och ge tillräcklig vägledning för kommunens samhällsbyggande även i framtiden.

I nästa kapitel, *Projekt och genomförande*, beskrivs de identifierade delar med störst påverkan och behov av fördjupning och förbättring.

Projekt och genomförande

I det kontinuerliga arbetet med den översiktliga planeringen har behov av revidering identifierats på ett antal punkter. Dessa utgår ifrån de ändrade planeringsförutsättningar som haft störst påverkan samt där det i förhållande till lagstiftning och tillämpning finns behov av förbättrad vägledning. Planeringsstrategin ska vara framåtsyftande och genom ett proaktivt arbetssätt uppnås målet med att översiktsplanen alltid är aktuell. I detta kapitel presenteras de viktigaste punkterna för att översiktsplanen på sikt ska fortsätta att vara aktuell.

Projekten är uppdelade i fyra kategorier. Först presenteras de strategiska projekt där uppdraget redan är påbörjat och fortsatt prioriterat. Samtliga projekt ingår som en del av uppdateringen av översiktsplanen som förväntas antas under 2025. Kommande strategiska projekt är uppdelad i två prioriteringar. Där de högt prioriterade uppdragen förväntas påbörjas under pågående mandatperiod och vara en del i uppdatering av översiktsplanen till nästa mandatperiod. De prioriterade uppdragen förväntas påbörjas i slutet av pågående eller under kommande mandatperiod och arbetas in i framtida uppdateringar av översiktsplanen. För att få en översiktlig planering av betydelse är vägledningen av genomförandet väsentligt. Därför pekar även planeringsstrategin ut de projekt som är mest prioriterade att genomföra i enlighet med översiktsplanens intentioner.

De strategiska projekten beskrivs under fyra rubriker för att samlat få förståelse för orsaken och bakgrunden till behovet av projektet och vad det ska åstadkomma.

Påverkan beskriver de förändrade planeringsförutsättningar som legat till grund för behovet av projektet.

Under **aktualitet** beskrivs bristen i nuvarande översiktsplan och om det finns risk att översiktsplanen inte kan anses vara aktuell.

Avsnitten **behov** och **åtgärd** beskriver just projektets behov och syfte samt vilka åtgärder som krävs för att inte riskera översiktsplanens aktualitet.

En lista samt grov tidsplan över alla projekt som förväntas få en påverkan på den översiktliga planeringen går att hitta i [Bilaga 4 Projekt och genomförande](#).

Pågående strategiska projekt

Strategiska projekt i syfte att uppdatera översiktsplanen som redan är påbörjade och fortsatt är prioriterade.

Förbättrad vägledning vid utveckling inom stadskärnan / rutnätsstaden	
Påverkan	På senare tid har bebyggelsestrycket inom och i anslutning till riksintresse för Växjö stad (stadskärnan/rutnätsstaden) ökat. Vid flera tillfällen har det varit bebyggelse som utmanar riksintressets värden. Detta bedöms ha stor påverkan på översiktsplanens långsiktiga aktualitet.
Aktualitet	Fördjupningen av översiktsplanen kopplat till Växjö centrum och rutnätsstaden, Bevara och förnya i Växjö centrum, togs fram år 1992. Föråldrad vägledning kring byggnation inom och i anslutning till riksintresse för Växjö stad kan riskera att ge bristfällig vägledning där en ändamålsenlig utveckling försvåras och riksintressets värden inte värnas. Översiktsplanens aktualitet riskerar att på lång sikt inte uppfyllas.
Behov	Som en del av framtagandet av en ny översiktsplan har det både internt och externt uttryckts ett behov av en större revidering av det som utgörs av riksintresse för Växjö stad. Syftet med fördjupningen för rutnätsstaden är att skapa stöd för planering och byggande i stadskärnan så att riksintressets värden kan bevaras samtidigt som stadskärnan kan utvecklas. Bevara och förnya är två sidor i utvecklingen av en attraktiv och hållbar stad.
Åtgärd	Uppdrag om att uppdatera översiktsplanen för rutnätsstaden gavs av kommunstyrelsen under 2020. Samrådsförslag ställdes ut under våren 2022. Arbetet förväntas fortsätta under 2024. Under vintern 2024/2025 kommer förslaget att ställas ut för granskning som en del av hela översiktsplanen. Målet är att fördjupningen av rutnätsstaden ska leda till att översiktsplanen underlättar för beslut och ställningstaganden som leder till en levande och attraktiv stadskärna där de kulturhistoriska värdena värnas. Arbetet med att ta fram en granskningshandling fokuserar på att se över strategiska

stråk, vissa strategiska områden samt sammanslagning med gällande översiktsplan. För de strategiska områdena är det följande som studerats:

- Ringsberg
- Strandbjörkstaden (CLV)
- Befintlig simhall vid Växjösjön
- Norrtull
- Lineborgsplan

Arbetet utförs som en del i kommande uppdatering av översiktsplanen.

Förbättrad vägledning vid utveckling av landsbygden

Påverkan

Det finns ett ökat bebyggelsestryck på landsbygden där komplexa avvägningar mot bland annat jordbruksmark, vatten- och avloppsförsörjning samt kulturmiljö blir allt vanligare.

Aktualitet

Översiktsplanen ger en begränsad vägledning kring enskild byggnation på landsbygden. För att inte riskera översiktsplanens aktualitet på lång sikt finns behov av en tydligare vägledning för landsbygden.

Behov

Att hantera och styra utvecklingen på landsbygden är begränsad i den översiktliga planeringen då den behandlar de stora dragen och där utvecklingen på landsbygden ofta är enstaka byggnationer. Det är också svårt att förutse utvecklingen på landsbygden då den beror av privata initiativ och där samhällsintresset kring byggnation, kollektiva lösningar och allmän platsmark är begränsat.

Målsättningen i översiktsplanen är en levande landsbygd och att det ska finnas möjlighet för människor att bo i hela kommunen. Kommunen vill även styra mot en hållbar utveckling av landsbygden där bland annat effektiv transportförsörjning och tillgång till service kan tillskapas. För att ge tillräckligt stöd och vägledning för att uppnå detta finns behov av tydligare ställningstaganden.

Åtgärd

Översiktsplanen är viktig för prövningen av byggnation på landsbygden och där det inte finns detaljplan. Därför är det av betydelse att den översiktliga

planeringen fortsätter att fördjupa och förtydliga vägledning för byggnation på landsbygden.

Syftet med arbetet är att fördjupa nedanstående för landsbygden.

- Landsbygdsnoderna fördjupas med bland annat kulturmiljöutredning, miljöutredning samt övriga planeringsförutsättningar som uppenbart försvårar byggnation.
- Övriga områden, Notteryd och Skir, där kulturmiljöutredning tagits fram.
- Förtydligande av riktlinjer samt tillvägagångssätt för byggnation på jordbruksmark.
- Översyn av möjligheten att bygga ut större grupper av hus genom förhandsbesked.

Det saknas politiskt uppdrag för arbetet med att fördjupa landsbygden.

Arbetet utförs som en del i kommande uppdatering av översiktsplanen.

Testa och utveckla arbetsätt för kontinuerlig översiktlig planering i praktiken

Påverkan

Den mängd förändringar som har identifierats och den påverkan dessa får är bakgrunden till varför ett mer kontinuerligt arbetsätt är nödvändigt.

Aktualitet

Ett kontinuerligt arbetsätt krävs för att kunna hantera alla förändringar och hålla översiktsplanen långsiktigt aktuell.

Behov

I en föränderlig värld är långsiktiga strategier av stor betydelse och översiktsplanen har en viktig roll att spela. Ett kontinuerligt arbetsätt är en nödvändighet för att översiktsplanen ska uppnå sin fulla potential som ett av kommunens viktigaste strategiska verktyg för samhällsbyggandet.

Åtgärd

Växjö kommun är mitt uppe i arbetet med att gå från en linjär översiktlig planering till en kontinuerlig översiktlig planering. Arbetet har pågått under lång tid och det politiska uppdraget är ursprungligen från 2018 som del av uppdraget att ta fram en ny översiktsplan.

Det finns en framtagna modell som måste prövas i praktiken och utvecklas för att passa kommunens behov. Modellen bygger på att löpande fånga upp förändringar och behov av uppdateringar och fördjupningar där arbetet med den översiktliga planeringen samordnas med andra strategiska arbeten.

Syftet med arbetssättet är att skapa en översiktlig planering med betydelse där tillämpning och implementering av översiktsplanen sker genom hela samhällsbyggnadsprocessen. Planering och genomförande ska kontinuerligt följas upp för att skapa en grund för förbättring. Arbetssättet skapar även bättre förutsättningar för involvering, påverkan och förankring för tjänstepersoner och politiker inom samhällsbyggnadsprocessen samt för externa aktörer och invånare.

Arbetet utförs som en del i kommande uppdatering av översiktsplanen.

Utveckling av den digitala plattformen

Påverkan

Som en del i utvecklingen av kommunens arbetssätt inom samhällsbyggandet är intentionen att skapa en obruten digital samhällsbyggnadsprocess. Växjö kommuns arbetssätt med den översiktliga planeringen är anpassat efter en digital samhällsbyggnadsprocess.

Den digitala plattformen var en av anledningarna till att översiktsplanen blev överklagad 2021. Det som togs upp var bland annat att ett digitalt material begränsar och att upplägget uppfattades som svårt att ta till sig och använda vilket motverkar ett demokratiskt deltagande.

Plan- och bygglagen ställer krav på digital översiktsplan från och med 2027.

Aktualitet

Växjö kommuns översiktsplan använder den äldre versionen av plattformen ArcGIS StoryMaps. Den äldre plattformen har inte längre någon support från ESRI och är ersatt av en ny plattform.

Behov

Den digitala plattformen är en förutsättning för att kunna hantera och redovisa den mängd information som översiktsplanen innebär. Genom användning av interaktiva kartor samt för att möjliggöra och synliggöra kontinuerliga uppdateringar. Det ökar även möjligheten att ha en digital dialog med medborgare och andra aktörer för att på så sätt nå fler målgrupper.

Åtgärd

Det politiska uppdraget om att översiktsplanen ska vara digital är ursprungligen från 2018 som del av uppdraget att ta fram en ny översiktsplan. Växjö kommuns översiktsplan är digital vilket den ska fortsätta att vara men måste förbättras och utvecklas ytterligare.

Genomföra migration till den nya plattformen samt insatser för att förbättra användarvänligheten. Bland annat kommer strukturen att förändras med syfte att förenkla vissa delar.

Struktur för och redovisning av det kontinuerliga arbetet ska tas fram för den digitala plattformen. Detta måste göras användarvänligt för att kunna ge förutsättningar för en transparent och demokratisk process.

Arbetet utförs som en del i kommande uppdatering av översiktsplanen.

Högt prioriterade strategiska projekt

Framtida strategiska projekt i syfte att uppdatera översiktsplanen som är särskilt prioriterade och ska påbörjas under pågående mandatperiod.

Förbättrad beskrivning och vägledning av grön- och blåstruktur

Påverkan

Både en grönplan och en plan för biologisk mångfald har tagits fram som pekar på betydelsen att fortsätta jobba med grön- och blåstruktur samt ekosystemtjänster.

Uppföljningen av *Hållbara Växjö 2030* visar att det för delområdet *grönstruktur* finns stora utmaningar för att möta målen. Tillhörande nyckeltal visar på en negativ utveckling där en tidigare positiv utvecklingstrend nu har stagnerat. Även för delmålet *folkhälsa*, som har en stark koppling till grönstruktur, konstateras att det återstår stora utmaningar och att utvecklingstrenden för tillhörande nyckeltal även här har stagnerat.

En fortsatt befolkningsökning ställer krav på tillskapande av fler grönområden och ökar belastningen på befintliga.

Aktualitet	Gällande översiktsplan har bedömts innehålla ett något bristfälligt underlag och vägledning för grön- och blåstruktur.
Behov	För att säkerställa att den blågröna infrastrukturen är med och skapar ett framtida hållbart Växjö krävs det att befintliga och framtida värden och behov tydliggörs. Möjliga konflikter och synergier med andra aspekter ska synliggöras för att kunna ta rätt beslut. För att detta ska vara möjligt krävs det en fördjupning i översiktsplanen som strategiskt belyser den blågröna infrastrukturens ekologiska, ekonomiska och sociala betydelse och sammanhang i samhällsbyggnadsprocessen.
Åtgärd	<p>Syftet med en fördjupning av översiktsplanens blåa och gröna infrastruktur är bland annat att</p> <ul style="list-style-type: none"> • precisera vilka behov en ökad befolkning har kopplat till grönområden, sjöar, gröna stråk och vattendrag, • förtydliga kvaliteter, värden och behov kopplat till föreslagen utbyggnad, • förtydliga riktlinjer och ta fram eller uppdatera relevant planeringsunderlag, • säkerställa en god gestaltad livsmiljö och tillgång till grönska för Växjö kommuns invånare • samt lyfta in arbetssättet med ekosystemtjänster i översiktsplanen.

Fördjupat underlag om förändrat klimat och klimatanpassning

Påverkan	Samhällets klimatpåverkan är fortsatt stor och med det kommer ett klimat som förändras i allt snabbare takt. Förändringarna blir allt mer påtagliga och får allt större konsekvenser för den byggda miljön vilket leder till ett ökat behov av klimatanpassning.
Aktualitet	Översiktsplanen bedöms inte ge tillräcklig vägledning kring ett förändrat klimat och det ökade behovet av klimatanpassning som krävs för att långsiktigt skapa hållbara strukturer.
Behov	Anpassar vi inte både befintliga och nya bebyggelseområden kommer det få stora konsekvenser för både människor, funktioner och infrastruktur. Det

	är av stor vikt att detta arbete börjar redan i den strategiska planeringen då det är då de stora strukturerna slås fast. Ger översiktsplanen inte denna vägledning så blir det svårare att anpassa strukturerna i senare skeden.
Åtgärd	Dagens översiktsplan saknar ett tydligt fokus på klimatanpassning och på sikt ska detta åtgärdas. Det behövs bland annat ett förbättrat underlag kring skyfallskartering och flödesvägar för att anpassa översiktsplanens strukturer efter dessa förutsättningar.

Förtydligande av energiförsörjningens markanspråk

Påverkan	Energifrågan har blivit en stor utmaning under de senaste åren. En ökande energikonsumtion, digitalisering och elektrifiering sätter press på energiförsörjningssystemet. Detta tillsammans med en fortsatt befolkningsökning skapar ökade och förändrade krav på energiförsörjning.
Aktualitet	Sedan Växjö kommuns vindbruksplan, som nuvarande översiktsplan är baserad på, togs fram 2011 så har behov och förutsättningar för vindkraftsutbyggnaden förändrats. Samtidigt är solenergi något som inte hanteras av nuvarande översiktsplan. Ett föråldrat och bristfälligt underlag leder till bristande vägledning kring energiförsörjning.
Behov	Anläggningar för energiförsörjning kräver många gånger stora markarealer vilket får stor påverkan på sin omgivning och blir därför en viktig strategisk fråga att hantera genom den översiktliga planeringen. Det finns en ökad efterfrågan på mark för storskaliga områden med solceller som behöver hanteras. Anläggningarna kräver också att överföring av elektricitet kan säkerställas.
Åtgärd	Underlag för både vind- och solenergi uppdateras och fördjupas. Fördjupning och tydliggörande kring utpekande och avvägningar för den framtida energiförsörjningens behov av mark i översiktsplanen.

Prioriterade strategiska projekt

Framtida strategiska projekt i syfte att uppdatera översiktsplanen som kan påbörjas under pågående eller nästkommande mandatperiod.

Undersöka hållbar mobilitet genom den översiktliga planeringen

Påverkan	Genom den fördjupade uppföljning som genomförts av <i>Hållbara Växjö 2030</i> kan det konstateras att trafiksektorn har stor negativ påverkan på klimat, folkhälsa och social hållbarhet.
Aktualitet	Aktualiteten är ej prövad då det kräver en större insats än vad som rymms inom arbetet med planeringsstrategin. Projektet syftar till att mer djupgående pröva översiktsplanens aktualitet gällande hållbara transporter och mobilitet.
Behov	För att nå målen i <i>Hållbara Växjö 2030</i> måste transportsektorn genomgå stora förändringar. Allt börjar med de övergripande strategierna och strukturerna som bland annat hanteras av översiktsplanen. Det har därför identifierats ett behov av att undersöka huruvida översiktsplanen leder till hållbara transporter.
Åtgärd	Den strategiska transportplaneringen och översiktsplanens strategier för hållbara transporter ska följas upp och analyseras. Det måste säkerställas att inriktningen för den översiktliga planeringen leder till hållbara transporter. Behov av eventuella åtgärder identifieras och blir framtida projekt.

Förtydligande av funktionsstråk Västra mark / Bäckaslöv inklusive Räppe

Påverkan	Enligt Region Kronoberg uteblir en nylokalisering av akutsjukhus i Räppe. Detta medför en stor påverkan på utvecklingen i Räppe men kan även få påverkan på samband och funktioner inom funktionsstråk Västra mark / Bäckaslöv.
-----------------	---

Aktualitet	Utpekande och ställningstaganden kring nylokalisering av akutsjukhus i Räppe och sambanden kring detta är inte längre aktuella.
Behov	<p>Som ett av kommunens mest prioriterade och viktigaste utvecklingsområde bör vidare planering och omvandling av funktionsstråk Västra mark/Bäckaslöv intensifieras ytterligare. För att detta ska lyckas bör de många aktörerna i området få en ännu tydligare bild kring kommunens intentioner samt att förutsättningar för god samordning mellan privata fastighetsägare, kommunen och andra intressenter skapas.</p> <p>Med anledning av förändrade förutsättningar inom stråket då nylokalisering av akutsjukhus i Växjö stad inte längre är aktuellt i Räppe finns även behov av att se över hur detta förändrar dynamiken i stråket. Bland annat med stationslägen, trafikplats, kollektivtrafikering och målpunkter.</p>
Åtgärd	<p>Som ett första steg i en intensifierad omvandling av funktionsstråket ska översiktsplanen fördjupas med tydligare inriktning för utvecklingen inom funktionsstråket.</p> <p>Hur Räppe utvecklas utan byggnation av ett nytt akutsjukhus behöver utredas och ses i samband med hela funktionsstråket för att tillskapa kopplingar och funktioner i rätt lägen som blir långsiktigt hållbara. Utredning och utveckling av Räppe ska avvakta planering för ombyggnation av akutsjukhus på befintlig plats i Växjö centrum.</p> <p>Arbetet med den strategiska planeringen för området bör påbörjas under slutet av pågående mandatperiod.</p>

Undersökning kring ökad krisberedskap genom den översiktliga planeringen

Påverkan	Geopolitiska spänningar, kriser och krig har blivit allt vanligare under de senaste åren. Det finns ett ökat behov av krisberedskap inom hela samhället.
Aktualitet	Krisberedskap är något som inte hanteras av översiktsplanen.

Behov	Med anledning av vad som händer i omvärlden och ett ökat behov av krisberedskap så bör denna aspekt även hanteras i den översiktliga planeringen. Genom översiktsplanen pekas viktig infrastruktur och möjliga lägen för viktig samhällsservice ut. Genom den översiktliga planeringen påverkas tillgänglighet och resiliens i infrastrukturen vilket i sin tur är avgörande för insatstider.
Åtgärd	Som en del i det fortsatta arbetet med en ökad trygghet i kommunen ska möjligheten att hantera krisberedskap inom den översiktliga planeringen undersökas samtidigt som samhällets förändrade behov ska bevakas. Den översiktliga planeringen ska tydligare beakta samhällets behov av krisberedskap och planera för hållbar infrastruktur och samhällsservice.

Prioritet för genomförande

För att den översiktliga planeringen ska vara av betydelse för samhällsbyggandet krävs det att den vidare planeringen och genomförandet följer översiktsplanens intentioner. En viktig del i detta är bland annat hur utbyggnadsområden prioriteras. Därför pekar planeringsstrategin ut större projekt som är prioriterade att genomföras i enlighet med översiktsplanens intentioner.

Tydliggörande av utbyggnadsordning

Motiv	Samhällsutvecklingen påverkar oss alla och kräver väldigt stora insatser från många aktörer. När, var och hur utvecklingen sker skapar förutsättningar för hur vårt samhälle ska fungera och hur strukturerna nyttjas på bästa sätt. En tydlig utbyggnadsordning är en förutsättning för ett hållbart samhällsbyggande.
Behov / åtgärd	Behov finns att tydligare prioritera insatser för samhällsutveckling efter förutsättningar och betydelse för en hållbar utveckling. Gemensamma planeringsförutsättningar är ett arbete som syftar till att skapa ett kunskapsunderlag för kapacitet och behov av viktiga funktioner och fysiska strukturer och ska vara vägledande för prioritering av insatser för

samhällsutveckling. Med utgångspunkt i detta arbete och tillsammans med översiktsplanens intentioner kan en grund för tydligare prioritering skapas genom framtagandet av en utbyggnadsstrategi.

Vidare planering och utbyggnad av funktionsstråk Teleborg

Motiv

Som ett av kommunens mest prioriterade och viktigaste utvecklingsområde kommer stort fokus de närmsta åren att läggas på planering och utbyggnad av funktionsstråk Teleborg. Funktionsstråket är av avgörande betydelse för Växjö stads fortsatta utveckling och kommer även att påverka landsbygden söderut och stadens regionala funktion.

Behov / åtgärd

Pågående och kommande planering och byggnation ska fortsatt prioriteras. Vidare planering inom funktionsstråket pågår genom bland annat följande projekt:

- Förstudie Teleborgsvägen
- Planprogram Teleborg centrum
- Planprogram Telestads backar
- Campusplanen
- Förstudie för östra Södra länken - Teleborgsvägen och anslutande bebyggelse (förberedande arbete för trafikplan 2026/2027)

Genom att fortsätta prioritera och förverkliga dessa projekt som täta stadsmiljöer med samband och stor funktionsblandning inom stråket efterlevs intentionerna i översiktsplanen.

Vidare planering och utbyggnad av Ingelstad

Motiv

Ingelstad är en utav kommunens prioriterade orter för bebyggelseutveckling och är genom sin kommunala kärna strategiskt viktig för sitt omland.

Behov / åtgärd

Pågående och kommande planering och byggnation ska fortsatt prioriteras. Vidare planering för Ingelstad pågår genom bland annat följande projekt:

- Förstudie Södra Ingelstad
- Detaljplan Ingelstad centrum

- Detaljplan Soltomten

Genom att fortsätta prioritera och förverkliga dessa efterlevs intentionerna i översiktsplanen. Utvecklingen av Ingelstad centrum med fler bostäder, mer service och attraktivare mötesplatser i tätare bebyggelsemiljöer är särskilt prioriterat.

Vidare planering och utbyggnad av Växjö stadskärna

Motiv

Växjö stadskärna är en regionalt viktig kärna och ett av kommunens mest prioriterade och viktigaste utvecklingsområde. Vidare planering och genomförande är prioriterat och viktigt både för kommunens och regionens fortsatta utveckling.

Behov / åtgärd

Utveckling i enlighet med översiktsplanen efter genomförd fördjupning av rutnätsstaden/stadskärnan ska prioriteras. Det blir viktigt att följa översiktsplanens riktlinjer och rekommendationer för att inte riskera påverka riksintressets värden negativt samt bidra till en hållbar och attraktiv regional kärna.

Utveckling och ombyggnad av befintligt sjukhusområde är prioriterat. Innan byggnation kan påbörjas ska pågående strategiskt arbete kring platsen vara färdigställt. Samband och koppling till omgivning och stadskärna måste stärkas. Samordning måste ske både för planering och byggnation av området.

De gröna värdena inom stadskärnan behöver särskilt utvecklas.

Utöver detta ska även utveckling av följande platser särskilt prioriteras:

- Befintlig simhall
- Norrtull och mötet mellan stad och land
- Ringsberg
- Fabriken - Oxtorget

Vidare planering och utbyggnad av del av funktionsstråk Västra mark / Bäckaslöv

Motiv

Som ett av kommunens mest prioriterade och viktigaste utvecklingsområde är vidare planering och genomförande av östra delen av funktionsstråk Västra mark / Bäckaslöv prioriterat.

Behov / åtgärd

Samband och funktioner förtydligas på strategisk nivå inom stråket, och i synnerhet i sammanhang med Räfte, där det är viktigt att stärka sambanden inom hela funktionsstråket. Parallellt kan den vidare planeringen och genomförandet, av i första hand den östra delen av funktionsstråket, fortgå i enlighet med översiktsplan och förstudie för Sydöstra delen av Västra mark. För att lyckas med ett genomförande bör de många aktörerna i området få en ännu tydligare bild kring kommunens intentioner samt att förutsättningar för god samordning mellan privata fastighetsägare, kommunen och andra intressenter skapas. Kommunen bör ta en ledande och samordnande roll i det fortsatta arbetet med omvandling av Västra mark.

Utveckling av Räfte bör avvakta Region Kronobergs utredning kring befintligt område för akutsjukhus i Växjö centrum. Samordning och dialog är avgörande för utveckling av Räfte.

Genom att fortsätta prioritera och förverkliga utbyggnad av stråket med täta stadsmiljöer, samband och stor funktionsblandning efterlevs intentionerna i översiktsplanen.

Bilagor

Det är enbart bilagorna 1, 2 och 3 som fastställs och är en del av beslutet att anta planeringsstrategin. Övriga bilagor har varit viktigt underlag för framtagandet av planeringsstrategin men är föränderlig information och hålls uppdaterat på annat håll.

Bilaga 1

Ändrade planeringsförutsättningar

Bilagan fastställs genom antagande av planeringsstrategin.

I denna bilaga presenteras ändrade planeringsförutsättningar som är nya sedan Växjö kommuns översiktsplan antogs 2021. Som underlag har bland annat Länsstyrelsens [Underlag för översiktsplan samt planeringsstrategi](#) använts.

Bedömning av deras relevans och påverkan sammanfattas i avsnitt [Aktualitet gentemot ändrade planeringsförutsättningar](#) och presenteras i sin helhet i [Bilaga 2 - Aktualitet gentemot ändrade planeringsförutsättningar](#).

Lagstiftning

Ändring i lagen om allmänna vattentjänster (2023)

[Mer information om lagändringen hittar du här.](#)

Från och med den första januari 2024 ska varje kommun ha en aktuell vattentjänstplan. Denna ska innehålla kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses. Den ska även innehålla en redogörelse för kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning vid skyfall.

Krav på digital översiktsplan från och med 2027 (2023)

[Mer information om lagändringen hittar du här.](#)

I början av februari 2023 beslutade regeringen om en ändring i plan- och byggförordningen vilken innebär att alla översiktsplaner som påbörjas efter den 31 december 2026 ska utformas så att uppgifterna i dem kan tillgängliggöras och behandlas digitalt. Kravet gäller även vid ändring av en plan som påbörjas efter detta datum. Redan beslutade planer och planer som påbörjats före 1 januari 2027 omfattas inte av kravet.

Ändring av bostadsförsörjningslagen (2022)

[Mer information om lagändringen hittar du här.](#)

En ändring av bostadsförsörjningslagen trädde i kraft den 1 oktober 2022. Syftet med ändringen är att förbättra förutsättningarna för kommunernas planering av bostadsförsörjningen och för regeringens uppföljning av riksdagens mål för arbetsmarknaden. Uppgifterna i riktlinjerna ska i och med lagändringen grundas på en analys av de bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden. Kommuner ska utgå från Boverkets underlag i sin analys och komplettera med förhållanden i kommunen. Analysen ska omfatta alla för kommunen relevanta bostadsbehov.

Statliga och mellankommunala intressen

Riksintresse för kommunikationer

3 kap. 8 § av miljöbalken (MB) har varit under översyn. Trafikverket har beslutat att Riksväg 30, Växjö – länsgräns Jönköping samt Väg 719, anslutning till Växjö flygplats utgår som riksintressen. Ny vägdragning planeras för riksväg 27 förbi Bramstorp och riksväg 25 vid Österleden/Fagrabäck.

Riksintresse för kulturmiljövården

Vid en översyn om riksintressena enligt 3 kap. 6 § MB var i potentiell målkonflikt med bostadsbyggande och planering, framkom att tre områden belägna i Växjö kommun kan behöva aktualitetsprövas. Det gäller Bergkvara [G 26], Hult-Sandsjö-Ormesberga [G 29], Lädja-Rösås [G 30]. Länsstyrelsen förtydligar att riksintressebeskrivning och/eller

geografisk angränsning behöver ses över. Riksantikvarieämbetet arbetar under hösten 2023 med riksintresset Bergkvara och Länsstyrelsen planerar att 2024 återuppta revideringsarbetet för Hult-Sandsjö-Ormesberga och Lädja-Rösås.

Riksintresse för totalförsvarets militära del

Riksintresse för totalförsvarets militära del 3 kap. 9 § MB. Översiktsplanen hänvisar till Försvarmaktens värdebeskrivningar för riksintresse för Totalförsvaret från 2018. Försvarmakten ser regelbundet över sina värdebeskrivningar för riksintresse för Totalförsvaret och har publicerat [Riksintressen för Totalförsvarets militära del i Kronobergs län 2023](#).

Totalförsvarets intressen i samhällsplanering

[Totalförsvarets proposition 2021 - 2025 \(prop. 2020/21:30\)](#) anger nya mål för det militära och civila försvaret. Propositionen innehåller bland annat förslag om ett övergripande mål för totalförsvaret, nya mål för det militära respektive civila försvaret samt inriktningen för Försvarmaktens krigsorganisation.

MSB har tagit fram en vägledning i samverkan med andra aktörer, [Totalförsvarets intressen i samhällsplanering](#), som har fokus på civila intressen i fysisk planering. En uppdatering av vägledningen pågår och MSB planerar en nypublicering under år 2024.

Nationella mål, strategier, planer och program

Nedan listas nytillkomna styrdokument av relevans på nationell nivå sedan översiktsplanens antagande.

Det går att läsa mer ingående kring samtliga mål, planer och program i den sammanställning som kommunen har tagit fram i enlighet med PBL 3 kap. 5§ 2. [Du hittar dokumentet Mål, planer och program här](#).

Förslag till en nationell plan för transportinfrastrukturen 2022 - 2033 (2022)

[Du hittar mer information i dokumentet *Mål, planer och program*.](#)

Den 7 juni 2022 fastställde regeringen den nationella planen för transportinfrastruktur för perioden 2022–2033. Planen berör Växjö genom åtgärder för;

- Kust-till-kustbanan, dubbelspår Växjö–Räppe (etapp 1 av dubbelspår till Alvesta)
- Riksväg 25 Norrleden i Växjö inklusive trafikplats

Sveriges energi- och klimatmål (2023)

[Du hittar mer information i dokumentet *Mål, planer och program*.](#)

Sveriges energipolitiska mål har ändrats från att elproduktionen år 2040 ska bestå av 100 procent förnybar energi till 100 procent fossilfri energi.

Nationell strategi för hållbar vindkraftsutbyggnad (2021)

[Du hittar mer information i dokumentet *Mål, planer och program*.](#)

År 2021 publicerades den nationella strategin för en hållbar vindkraftsutbyggnad. Strategin ämnar bidra till att utbyggnaden av vindkraftverk sker hållbart med en ökad långsiktighet, samsyn och förutsebarhet.

Förvaltningsplan för vatten 2022 - 2027 - Södra Östersjöns vattendistrikt (2022)

[Du hittar mer information i dokumentet *Mål, planer och program*.](#)

Vattenmyndigheternas förvaltningsplan publicerades 2022 och ger en helhetsbild över tillståndet av distriktets vatten och visar på mänsklig påverkan, miljöproblematik och vatten som riskerar att försämrans.

Regionala mål, strategier, planer och program

Nedan listas nytillkomna styrdokument av relevans på regional nivå sedan översiktsplanens antagande.

Det går att läsa mer ingående kring samtliga mål, planer och program i den sammanställning som kommunen har tagit fram i enlighet med PBL 3 kap. 5§ 2. [Du hittar dokumentet *Mål, planer och program* här.](#)

En ny regional utvecklingsstrategi är under framtagande (2025)

[Mer information om den kommande utvecklingsstrategin hittar du här.](#)

En ny regional utvecklingsstrategi håller i dagsläget på att tas fram som ska fattas beslut om i november 2024 och börjar gälla 2025 med utblick mot 2035. Till dess gäller Region Kronobergs utvecklingsstrategi [Gröna Kronoberg 2025](#).

Länstransportplan för Kronobergs län 2022 - 2033 (2022)

[Du hittar mer information i dokumentet *Mål, planer och program*.](#)

Planen fastställdes den 26 oktober 2022 och omfattar olika infrastruktursatsningar som ska göras under de kommande åren. Huvudsyftet med Länstransportplanen är att visa på Region Kronobergs prioriteringar vad gäller infrastrukturinvesteringar till regionala plan- och samfinansiering till nationell plan.

Regionalt trafikförsörjningsprogram för Region Kronoberg 2021 - 2030 med utblick (2021)

[Du hittar mer information i dokumentet *Mål, planer och program*.](#)

Trafikförsörjningsprogrammets syfte är att fastställa långsiktiga mål för den regionala utvecklingsstrategin och att binda ihop regionens ansvar med de kommunala översiktsplanerna. Programmet är en understrategi till den regionala utvecklingsstrategin [Gröna Kronoberg 2025](#).

Kulturplan Kronoberg 2022 - 2024 (2021)

[Du hittar mer information i dokumentet Mål, planer och program.](#)

Kulturplanen är ett styrdokument och den regionala kulturpolitiska strategin. Planen beskriver nuläget och utvecklingen för den regionala kulturverksamheten och ingår i den nationella kultursamverkansmodellen och regleras av statlig förordning.

Kulturmiljöstrategi för Kronobergs län 2021 - 2025 (2021)

[Du hittar mer information i dokumentet Mål, planer och program.](#)

Kulturmiljöstrategin ämnar ett regionalt arbete för en breddad syn på småländskt kulturarv, att kulturmiljöer utvecklas hållbart och att upprätthålla en levande dialog mellan aktörer. Strategin är framtagen av Region Kronoberg, Kulturparken Småland, Länsstyrelsen samt kommuner i regionen, lokala aktörer och kulturinstitutioner.

Kommunala mål, strategier, planer och program

Nedan listas nytillkomna styrdokument av relevans på kommunal nivå sedan översiktsplanens antagande.

Det går att läsa mer ingående kring samtliga mål, planer och program i den sammanställning som kommunen har tagit fram i enlighet med PBL 3 kap. 5§ 2. [Du hittar dokumentet Mål, planer och program här.](#)

Grönplan för Växjö kommunkoncern (2023)

[Du hittar mer information i dokumentet Mål, planer och program.](#)

Grönplanen för Växjö kommunkoncern fastställdes den 29 augusti 2023 och gäller tills vidare. Planen syftar till att tydliggöra hur ett växande Växjö kan utvecklas hållbart med den gröna infrastrukturen som en viktig utgångspunkt. Genom att skapa förutsättningar för att samla kommunkoncernen i en gemensam bild kan insatser kopplade till den gröna infrastrukturen enklare samordnas.

Plan för biologisk mångfald i Växjö kommun (2022)

[Du hittar mer information i dokumentet *Mål, planer och program*.](#)

Beslutades av kommunfullmäktige den 19 april 2022. Planen syftar till att skapa en tydlig grund för prioritering när det gäller kommunens arbete med biologisk mångfald. På sikt ska planen skapa förutsättningar för en stärkt biologisk mångfald i Växjö kommun.

Kultur- och fritidsplan (2023)

[Du hittar mer information i dokumentet *Mål, planer och program*.](#)

Fastställd av kommunfullmäktige 2023.

Syftet med planen är att stärka Växjö som en ledande kultur- och fritidskommun och en central kraft i regionen. Dess utvecklings- och insatsområden ska sammantaget bidra till ett attraktivt utbud av aktiviteter och upplevelser med bredd och spets som ger jämlika och jämställda förutsättningar för en aktiv fritid. Planen vägleder koncernen i dess prioriteringar under planperioden och bidrar till att externa aktörer får insyn gällande riktning och ambitioner för området.

Plan för lika villkor (2023)

[Du hittar mer information i dokumentet *Mål, planer och program*.](#)

Reviderades av kommunfullmäktige 2023. Ersätter Mångfaldsprogrammet 2015–2025.

Syftet med en koncerngemensam plan för lika villkor är att ge en tydlig grund för prioritering i kommunens fortsatta arbete med att främja allas lika rättigheter. Planen ska vara i linje med de relevanta förändringar som har skett inom området och den bör följas upp och revideras vid behov. Planen för lika villkor skapar en gemensam grund för alla verksamheter i kommunkoncern och den stödjer ett systematiskt arbete med frågor som rör allas lika rättigheter. Planen har ett verksamhets- och samhällsperspektiv.

Fyra utvecklingsområden som Växjö kommun ska prioritera i sitt fortsatta arbete med att främja allas lika rättigheter är:

- **Minoriteters rättigheter**
- **Jämställdhetsintegrering**
- **Barnets rättigheter**
- **Att främja inkludering**

Vision Arenastaden 2.0 (2023)

Du hittar mer information i dokumentet *Mål, planer och program*.

Fastställd av kommunfullmäktige 2023. Visionen konstaterar att Arenastaden i Växjö ska bland annat bidra till ökad folkhälsa, idrottens utvecklingsmöjligheter och kommunens attraktionskraft.

Strategisk stadsdelsplan Araby (2022)

Du hittar mer information i dokumentet *Mål, planer och program*.

Syftet med en strategisk stadsdelsplan för Araby är att möjliggöra kraftsamling och skapa förutsättningar för ett mer samordnat och långsiktigt utvecklingsarbete i Araby som betecknas som ett utsatt område av såväl polis som regering.

Planen består av följande fyra utvecklingsområden:

- **En attraktiv stadsdel**
- **En säker stadsdel**
- **En aktiv och delaktig stadsdel**
- **En jämlik och jämställd stadsdel**

Strategisk plan för skog i Växjö kommun (2022)

Du hittar mer information i dokumentet *Mål, planer och program*.

Beslutades av kommunstyrelsen i januari 2022. Denna plan syftar till att beskriva och tydliggöra Växjö kommuns ställningstaganden och ambitioner vad gäller förvaltning av den kommunägda skogen. Planen syftar också till att vara ett beslutsstöd i kommunens kontinuerliga arbete med skogsfrågor.

Bostadsförsörjningsplan för Växjö kommun (2022)

[Du hittar mer information i dokumentet Mål, planer och program.](#)

Bostadsförsörjningsplanen fastställdes 7 juni 2022 och ersätter Bostadsförsörjningsprogrammet för Växjö.

I enlighet med bostadsförsörjningslagen (2013:866) ska kommunfullmäktige varje mandatperiod anta riktlinjer för bostadsförsörjningen. Riktlinjerna ska minst innehålla uppgifter om kommunens mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet samt planerade insatser för att nå dessa mål.

Energiplan (2021)

[Du hittar mer information i dokumentet Mål, planer och program.](#)

Antogs av kommunfullmäktige 2021. Syftet med en koncerngemensam energiplan är att säkerställa att alla delar av kommunkoncernen har samma utgångspunkt och inriktning i sitt strategiska arbete för ett hållbart energisystem. Energiplanen erbjuder också stöd till andra aktörer i Växjö kommun som geografiskt område.

Politiska beslut, strategisk inriktning och exploateringsstryck

Växjö kommuns omorganisation

Under 2021 och 2022 genomfördes en omorganisation inom Växjö kommun där tidigare Tekniska förvaltningen, Stadsbyggnadskontoret, Miljö- och hälsoskyddskontoret samt Planeringsavdelningen på Kommunledningsförvaltningen gick ihop och bildade den nya Samhällsbyggnadsförvaltningen. I och med detta bildades även Miljö- och byggnämnden samt Samhällsbyggnadsnämnden för att ersätta tidigare Byggnadsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden samt Tekniska nämnden. Kommunstyrelsen har fortsatt det övergripande ansvaret för den strategiska planeringen.

Omorganisationen har varit en avgörande faktor för att skapa ett kontinuerligt arbetssätt kring den översiktliga planeringen. Hur arbetssättet med den översiktliga

planeringen skulle komma att se ut är något som varit med och påverkat omorganisationen. Framför allt har tillskapandet av en strategienhet tillsammans med att samla kompetens kring planering och strategi under en avdelning varit en framgångsfaktor. Även tillskapandet av tematiska forum som bärare av kunskap och strategiska frågor genom hela processen ger potential till att lyckas med genomförandet av den översiktliga planeringen.

Ökat bebyggelsestryck inom och i anslutning till riksintresse för Växjö stad

Riksintresseområdet Växjö stad omfattar den ursprungliga rutnätsstaden samt angränsande områden som byggdes ut under andra halvan av 1800-talet. Det är en stifts- och residensstad av medeltida ursprung med dominerande domkyrkoområde och successivt framvuxen rutnätsplan som speglar stadsutvecklingen under 1600- och 1800-talen.

Fördjupningen av översiktsplanen kopplat till Växjö centrum och rutnätsstaden, *Bevara och förnya i Växjö centrum*, är från 1992.

På senare tid har bebyggelsestryck i och runt område av riksintresse ökat. Det har vid flera tillfällen varit bebyggelse som utmanar riksintressets värden.

Ökat bebyggelsestryck och komplexitet på landsbygden

Det finns ett ökat bebyggelsestryck på landsbygden där komplexa avvägningar mot bland annat jordbruksmark, vatten- och avloppsförsörjning samt kulturmiljö blir allt vanligare

Enligt översiktsplanen ska en levande landsbygd främjas där hela Växjö kommun ska vara attraktivt att bo, leva och verka i. Effektiva transportsamband kopplar upp landsbygden genom strategiska noder och skapar tillgång till den service som våra kärnor erbjuder.

Det är hit översiktsplanen vill styra byggnation för att ytterligare förstärka de strategiska lägena och främja hållbara transporter samt tillgängliggöra service. Detta tillsammans med ett redan högt bebyggelsestryck inom specifika områden på landsbygden gör att byggnation på landsbygden ofta kommer i konflikt med jordbruksmark, miljöbelastning, vattenförsörjning och kulturmiljö.

En motion har inkommit avseende översyn av riktlinjer för byggande på jordbruksmarken då dessa inte anses ge tillräckligt stöd vid prövning av byggnation.

Vatten- och avloppsförsörjningen kan vara ett problem då viljeinriktningen är att samla bebyggelsen till strategiska lägen på landsbygden. Detta kan leda till att miljöbelastningen blir så hög att kommunen blir skyldiga att ordna vatten och avlopp i ett större sammanhang. Framtagna miljöutredningar visar på flera områden där i enlighet med översiktsplanen är prioriterat att bygga på landsbygden också finns risk för LAV §6.

Det har inkommit en skrivelse angående antal bostäder som kan sökas i ett förhandsbesked. Syftet är att undersöka möjligheten att hantera ansökningar med större antal bostäder.

Utebliven nylokalisering av akutsjukhus i Växjö stad

Under 2019 påbörjades arbetet med att hitta en ny plats för ett akutsjukhus i Växjö stad. Region Kronoberg beslutade att Råppe skulle vara det bästa alternativet och ett detaljplanearbete påbörjades av Växjö kommun. Detaljplanen godkändes av byggnadsnämnden i oktober 2021 och den vann laga kraft 8 maj 2023. I mars 2022 fattade Region Kronoberg beslut om att investera i ett nytt sjukhus i Råppe. Den 15 juni 2023 tog regionfullmäktige beslut att avsluta uppdraget att bygga ett nytt sjukhus i Råppe. Det är de ekonomiska förutsättningarna som sätter stopp för bygget av nytt akutsjukhus i Råppe. Region Kronoberg kommer att bygga om och nytt på befintlig plats, Centrallasarettet Växjö. Just nu pågår arbetet med utredning förutsättningar för platsen.

Lokalisering av ett akutsjukhus i Växjö stad har stor betydelse för hur stadens strukturer ska och kan utvecklas. Det är komplexa samband som sträcker sig långt utanför platsen där byggnation sker och förändrar helt dynamiken för stadens olika delar och funktioner. Kollektivtrafikering, vägstrukturer och stationslägen skapar samband som måste studeras och inte enbart med koppling till sjukhus utan tillsammans med lokalisering av andra viktiga funktioner. Region Kronoberg behöver hantera frågor av så stor betydelse för samhällsutvecklingen mer långsiktigt och strategiskt. En mer transparent dialog och samordning med Växjö kommun efterfrågas och kommunens

strategiska kompetenser och politik behöver vara mer delaktiga då det får konsekvenser för hela stadens struktur och funktion.

Omvärldsbevakning

Växjö kommuns omvärldsbevakning har utgått ifrån [Kronoberg 2030–2050 – Trendanalys och framtidsbilder](#).

Syftet med regionens omvärldsbevakning är att bidra med kunskap kring hur länet kan och vill utvecklas. Underlaget lyfter frågor som kommuner, region och andra samhällsaktörer kan komma att behöva hantera de kommande 30 åren.

Rapporten listar följande globala megatrender som på olika sätt kan ta sig i uttryck i Kronoberg:

- **En ny global ordning växer fram**
- **Allt hänger ihop**
- **Världen blir varmare**
- **Vi behöver mer och annan energi**
- **Vi blir fler och fler blir äldre**
- **Staden är normen men livet på landet lockar**
- **Individualisering och polarisering ökar**
- **Kampen om kompetenser ökar och synen på jobbet förändras**

I [Bilaga 6 Sammanfattning av globala megatrender](#) går det att läsa mer om de globala megatrenderna.

Målet är att regionen ska växa i öppna och hållbara livsmiljöer med förnyelseförmåga.

Utmaningarna för regionen är flera men kan sammanfattas i nedanstående fem punkter:

1. **Befolkningsökning och minskat utanförskap.** Utmaningen är att välkomna nya invånare samtidigt som det finns strukturer som kan vara segregering och diskriminerande. Skillnader i livsvillkor och arbetsmarknadsdelaktighet, särskilt med en stark könsuppdelning, är påtagliga.

- 2. Konkurrenskraft som liten region.** Regionen står inför utmaningar i en global utveckling där fler starka storstadsregioner och ekonomisk koncentration har ökat. Attraktivitet och konkurrenskraft blir avgörande, påverkat av skolsystemets prestation och teknisk utveckling.
- 3. Trygghet i osäkra tider.** Den ökade finansiella instabiliteten, förändringar i den geopolitiska världsordningen, socioekonomisk segregation och exkluderande arbetsmarknad skapar utmaningar för att öka invånarnas trygghet och undvika polarisering i samhället.
- 4. Tillväxt och minskad klimatpåverkan.** Balansen mellan ökad tillgänglighet och ekonomisk tillväxt samt minskad klimatpåverkan är en central utmaning. Trots framsteg mot smartare städer och cirkulär ekonomi är länet beroende av långväga transporter och har högt fossilberoende.
- 5. Åtgärda kapacitetsbrister.** Bristen på bostäder och behovet av ökad tillgänglighet kräver samordnade investeringar inom bostadsbyggande och transportinfrastruktur. Effektivt nyttjande av befintliga system och infrastruktur är också nödvändigt för att undvika kapacitetsbrister.

I sammanhanget framhålls också vikten av att möta dessa utmaningar med välgrundade beslut och att framtidsbilder bör användas som intellektuella övningar för att förstå och hantera omvärlden. Trots svårigheter finns det möjligheter för Kronoberg att växa hållbart och konkurrera i en föränderlig värld.

Uppföljning

Denna del baseras på den fördjupade uppföljning av *Hållbara Växjö 2030* som genomförs en gång per mandatperiod. *Hållbara Växjö 2030* är ett viktigt styrdokument för den översiktliga planeringen.

[Hållbara Växjö 2030 hittar du i sin helhet här.](#)

[Fördjupad uppföljning Hållbara Växjö 2030 hittar du i sin helhet här.](#)

Hållbara Växjö 2030 består av fem målbilder, vilka är:

- **Klimat- och miljösmart**
- **Tryggt och tillitsfullt**
- **Rättvist och ansvarstagande**
- **Växande och inkluderande**
- **Grönt och hälsosamt**

Varje målbild har ett flertal delområden samt ett spektrum av nyckeltal kopplade till sig. Med hjälp av nyckeltalen kan Växjö kommun följa trenderna i utvecklingen mot ett mer hållbart samhälle. Nyckeltalen följs upp årligen och en djupare trendanalys görs vart fjärde år (2022, 2026 och 2030).

Den fördjupade uppföljningen från 2022 visar att beslut, vägval samt politiska prioriteringar krävs inom flera delområden för en positiv utveckling mot målbilderna. I analysen framgår det att vårt klimatavtryck inte minskas i den takt som erfordras fram till 2030 samt att vårt vatten och luft kräver fortsatt stora insatser för att hållas rent och hälsosamt. Det ekologiska utmanas av att befolkningen ökar vilket innebär att mark och grönytor behöver bebyggas för att bli till bostadsområden och nya verksamhetsområden.

Uppföljningen visar även att det inte är troligt att målet om en fossilbränslefri kommun nås till 2030. Växjö kan däremot bli en klimatneutral kommun, eller till och med ha negativa utsläpp vad gäller de territoriella utsläppen innan dess. Den planerade satsningen på infångning och lagring av biogen koldioxid är förklaringen till detta.

Delområden relevanta för den översiktliga planeringen som enligt uppföljningen har stora utmaningar för att möta målen i *Hållbara Växjö 2030* är **transporter och resande**, **grönstruktur** och **folkhälsa, klimat** samt **trygghet och tillit**.

Målbild - Klimat och miljösmart

Den fördjupade uppföljningen visar att det för delområdet **klimat** finns stora utmaningar för att kunna möta målen i *Hållbara Växjö 2030* samt att utvecklingstrenden har stagnerat. De minskade utsläppen av växthusgaser är ett resultat av de insatser som görs inom energi, transporter, avfall, byggnation med mera. När det gäller de territoriella

växthusgasutsläppen är det fortsatt transportsektorn som står för en påtaglig majoritet av utsläppen. Kraftfulla åtgärder behövs sättas in för att målen ska nås.

Även för delområdet **transporter och resande** kvarstår stora utmaningar för att nå målen samt att utvecklingstrenden har stagnerat. Fortsatt utveckling av hållbara transporter krävs. Den senaste resvaneundersökningen gjordes 2012 vilken visade att 62 procent av alla resor sker med bil, 19 procent med cykel, 13 procent till fots och att endast 6 procent sker med kollektivtrafik. Andel bilresor på sträckan 5 kilometer eller kortare låg på 45 procent. Vid årsskiftet 2021–2022 fanns det cirka 45 000 personbilar i Växjö varav 53 procent drivs av bensin. Flera stadsdelar i Växjö stad ses dock att ha en god närhet till olika samhällsfunktioner såsom skolverksamhet, idrottsplatser och livsmedelsbutik inom en radie på 5 minuter med cykel respektive 15 minuter till fots. År 2022 gjordes en enkätundersökning av Cyklistvelometern och Trafikverket som 800 växjöbor besvarade. Av dem anser 51 procent att Växjö generellt är en bra cykelkommun och 34 procent anser att det är tryggt att cykla i Växjö. 2020 gjordes en medborgarundersökning i samband med att Växjö kommuns transportplan reviderades. I den framkom att 80 procent av respondenterna anser att nuvarande utformning av gatumiljöer behöver förändras för att öka trygghet och säkerhet, speciellt i centrum, vid skolor, handelsplatser samt bostäder. Det efterfrågades även trafikmiljöer som prioriterar gång och cykel.

Målbild - Grönt och hälsosamt

Uppföljningen visar att det för delområdet **grönstruktur** fortsatt finns stora utmaningar att möta målen i *Hållbara Växjö 2030* samt att utvecklingstrenden har stagnerat. Behovet för att stärka delområdet definieras vara att *bevara och stärka gröna områden och kvaliteter*. Inom delområdet grönstruktur visar tillhörande nyckeltal på en negativ utveckling. I Växjö kommun är 3,7 procent av naturen skyddad jämfört med drygt 6,1 procent i jämförbara kommuner. Andelen ökade senast under 2019 då nya kommunala naturreservat tillkom. Nyckeltalet gällande avstånd till park eller natur har en negativ utveckling. Det har inneburit att en ökad andel av Växjöborna har mer än 300 meter till

0,5 hektar park eller natur och målbilden har på grund av detta haft en negativ utveckling.

Prognosen för delmålet **folkhälsa** konstaterar att det återstår stora utmaningar för att delområdet är hållbart 2030 och att utvecklingstrenden har stagnerat. Det finns tydliga synergieffekter mellan grönstruktur, friluftsliv och hälsa och en konstaterad effekt för folkhälsan att värna och utveckla gröna miljöer. Det är inte enbart det självskattade välmåendet som påverkas av grönstruktur, utan vinsterna för folkhälsan är också mätbara på andra sätt. Den biologiska mångfalden, de gröna och blåa miljöerna är också grundläggande för de ekosystemtjänster som naturen levererar. Behov av utveckling definieras vara att *förebygga och främja aktiviteter för hälsa och välbefinnande, särskilt för barn och unga.*

Målbild - Tryggt och tillitsfullt

Den fördjupade uppföljningen ser en negativ trend för delområdet **trygghet och tillit** och att prognosen indikerar på att målet ej kommer att mötas till 2030. Analysen visar att utvecklingstrenden har en negativ utveckling. Det finns en variation i hur otrygg man känner sig i sitt bostadsområde beroende på vilket kommunområde som berörs. Andelen som uppgett att de känner sig trygga när de vistas ute ensam på kvällen i området där de bor är 59 procent. Andelen som uppgett att de känner sig trygga har legat på en relativt jämn nivå, dock med en svag minskning sedan 2015 (Trygghetsmätning, 2021). Den fördjupade uppföljningen visar även att det finns skillnader mellan könen i relation till trygghet. Trygghetsmätningar visar att kvinnor i Växjö kommun känner sig i större utsträckning otrygga än vad män gör. I Växjö är det 50 procent av kvinnorna som 2021 uppgett att de avstått från att gå ut ensam, medan det var 15 procent av männen som uppgett att de avstått.

Befolkningsutveckling

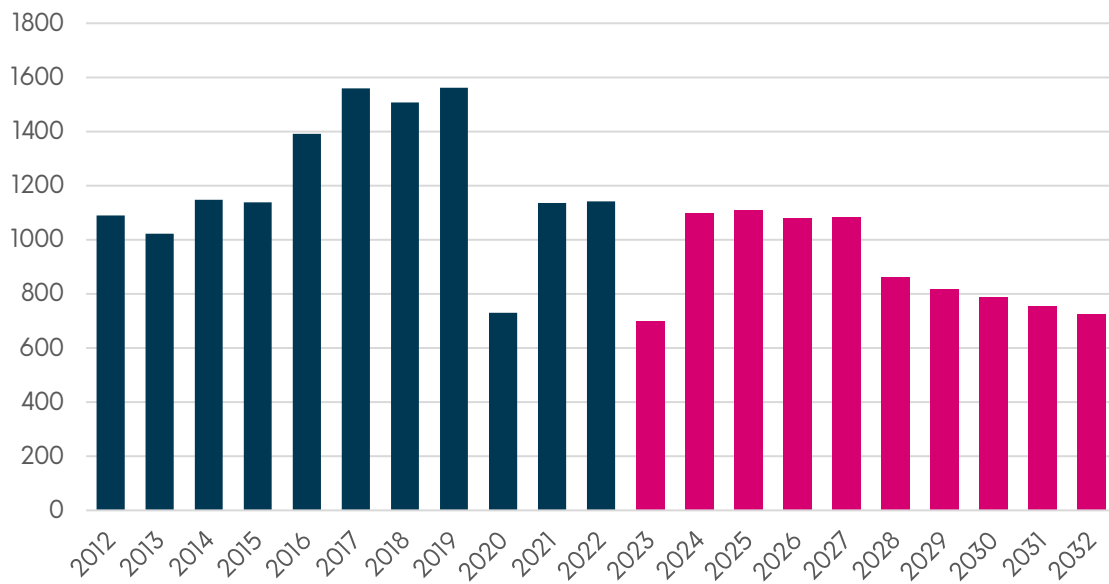
Växjö kommun har haft en stadig och hög befolkningstillväxt sedan 1968. Under de senaste 10 åren ökade befolkningen med i genomsnitt 1,4 procent per år. Växjö kommun är den tjugoandra största kommunen i Sverige sett till folkmängd.

Efter Coronapandemin minskade tillväxten för de flesta regioner i Sverige och Växjö kommun upplevde en mer försiktig befolkningstillväxt jämfört med tidigare år. År 2022 ökade befolkningen med 1,2 procent, en inbromsning på 26 procent jämfört med de två åren innan pandemin. Preliminära siffror indikerar fortsatt inbromsning under 2023.

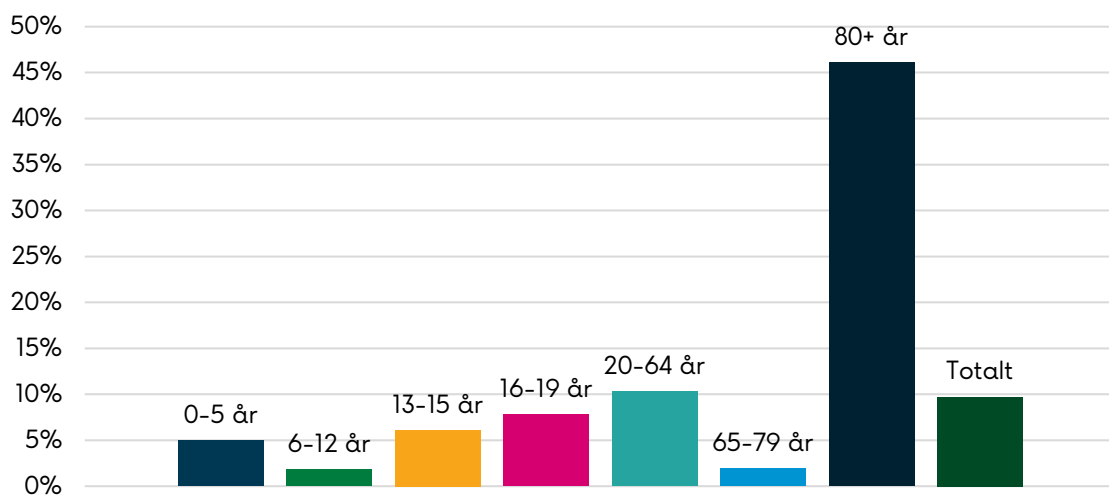
Flyttnettot (inflyttade minus utflyttade) har stått för nästan 70 procent av befolkningsökningen, där inflyttning från utlandet är en betydande faktor. Inflyttningen har minskat efter pandemin, särskilt från utlandet. Födelseöverskottet har varit stabilt, men antalet födselar minskade med 11 procent under 2022.

Antalet födda förväntas vara fortsatt lågt under 2023, men födelseöverskottet förväntas fortfarande bidra positivt till befolkningstillväxten. Åldrande befolkning förväntas, med ökad andel personer över 80 år. Framtida befolkningsprognoser indikerar en fortsatt ökning, men i en något långsammare takt, och förväntas passera 106 000 invånare år 2032. En mer utförlig befolkningsprognos går att hitta i [Bilaga 5 Befolkningsprognos](#).

Befolkningsökning med prognos



Differens 2022 - 2032



Bilaga 2

Påverkan från ändrade planeringsförutsättningar

Bilagan fastställs genom antagande av planeringsstrategin.

Utifrån sammanställningen av ändrade planeringsförutsättningar har kommunen i enlighet med PBL 3 kap. 23§ 1 tagit ställning till deras relevans och påverkan på översiktsplanen för att identifiera eventuella behov. Bedömningen är sammanställd i nedanstående tabell.

Ändrad planeringsförutsättning	Relevans	Bedömning av påverkan	Behov / kommentar
Lagstiftning			
Ändring i lagen om allmänna vattentjänster (2023)	Måttlig	Kommunens inriktning kring vattentjänster kan ha påverkan på utbyggnadsmöjligheter och således den översiktliga planeringen. Störst påverkan kan det få för de mindre orterna, tidshorizonten och landsbygdsnoderna.	Kommunen uppfyller inte lagkravet om att ha en aktuell vattentjänstplan från och med den första januari 2024. Vid framtagande av en vattentjänstplan kommer översiktsplanen att uppdateras vid behov.
Krav på digital översiktsplan från och med 2027 (2023)	Stor	Växjö kommuns gällande översiktsplan är digital.	Säkerställa tillgängligheten för alla grupper genom fortsatt arbete för ökad användarvänlighet.

Ändring av bostadsförsörjningslagen (2022)	Liten	<p>Översiktsplanen bedöms hantera frågan kring bostadsförsörjning på ett tillfredsställande sätt. Främst genom att peka ut utbyggnadsområden med syfte att skapa trygghet och stor variation för en levande kommun.</p>	<p>Bostadsförsörjningsplanen bör revideras och uppdateras med en tydligare relation till översiktsplanen.</p>
---	--------------	---	---

Statliga och mellankommunala intressen

Riksintresse för kommunikationer <ul style="list-style-type: none"> Riksväg 30 och länsväg 719 utgår Ombyggnation av riksväg 25 och 27 	Stor	<p>De nationella och regionala kommunikationerna är av stor betydelse för översiktsplanen där det måste finnas ett samspel mellan kommunal, regional och nationell planering. Förändringarna har stor påverkan på översiktsplanen.</p>	<p>Riksintresse för riksväg 30 utgår från översiktsplanen.</p> <p>Riksväg 30 pekas fortsatt ut som ett regionalt transportsamband och av stor betydelse där arbete med ökad framkomlighet, tillgänglighet och säkerhet ska fortgå.</p> <p>Ombyggnation av riksväg 25 och 27 finns redan implementerat i översiktsplanen.</p>
Riksintresse för kulturmiljövården <ul style="list-style-type: none"> Bergkvara [G 26] Hult-Sandsjö-Ormesberga [G 29] Lädja-Rösås [G 30] 	Stor	<p>Förändringarna anses inte ha någon påverkan på översiktsplanens aktualitet.</p>	<p>Fortsätta följa och vara delaktig i Länsstyrelsens och Riksantikvarieämbetets översyn.</p>
Riksintressen för totalförsvarets militära del	Stor	<p>Hänvisning till föråldrat underlag. Förändringarna anses inte ha någon påverkan på</p>	<p>Underlag behöver uppdateras.</p>

		översiktsplanens aktualitet.	
Totalförsvarets intressen i samhällsplanering	Måttlig	Perspektiv som saknas i nuvarande översiktsplan.	Undersöka och fördjupa kring ökad krisberedskap genom den översiktliga planeringen

Nationella mål, strategier, planer och program

Förslag till en nationell plan för transportinfrastrukturen 2022 – 2033 <ul style="list-style-type: none"> • Kust-till-kustbanan, dubbelspår Växjö–Räppe (etapp 1 av dubbelspår till Alvesta) • Riksväg 25 Norrleden i Växjö inklusive trafikplats • Väg 25, Österleden i Växjö 	Stor	Förändringarna anses inte ha någon påverkan på översiktsplanens aktualitet då samtliga objekt finns utpekade och är prioriterade. Inga målkonflikter identifierade.	
Sveriges energi- och klimatmål	Måttlig	Förändringarna anses inte ha någon påverkan på översiktsplanens aktualitet.	Energimålet ändrat från 100 procent <i>förnybar</i> till <i>fossilfri</i> energi.
Nationell strategi för hållbar vindkraftsutbyggnad	Måttlig	Förändringarna anses inte ha någon påverkan på översiktsplanens aktualitet.	Översiktsplanen bygger på ett föråldrat underlag för vindkraft, från 2011. Översiktsplanen saknar vägledning kring solceller.
Förvaltningsplan för vatten 2022–2027 - Södra Östersjöns vattendistrikt (2022)	Måttlig	Förändringarna anses inte ha någon påverkan på översiktsplanens aktualitet.	

Regionala mål, strategier, planer och program

Länstransportplan för Kronobergs län (2022)	Stor	Förändringarna anses inte ha någon påverkan på översiktsplanens aktualitet då samtliga objekt finns utpekade och är prioriterade.	Utbyggnad av station och trafikplats i Råppe är inte lika aktuellt i och med utebliven nylokalisering av akutsjukhus på platsen. Betydelse och utformning av station och trafikanslutning ska studeras vidare.
Regionalt trafikförsörjningsprogram för Region Kronoberg (2021)	Stor	Förändringarna anses inte ha någon påverkan på översiktsplanens aktualitet.	
Kulturplan Kronoberg (2022)	Liten	Förändringarna anses inte ha någon påverkan på översiktsplanens aktualitet.	
Kulturmiljöstrategi (2021)	Liten	Förändringarna anses inte ha någon påverkan på översiktsplanens aktualitet.	

Kommunala mål, strategier, planer och program

Grönplan för Växjö kommunkoncern (2023)	Stor	Förändringarna anses inte ha någon påverkan på översiktsplanens aktualitet.	
Plan för biologisk mångfald (2022)	Stor	Förändringarna anses inte ha någon påverkan	

		på översiktsplanens aktualitet.	
Kultur- & fritidsplan (2022)	Liten	Förändringarna anses inte ha någon påverkan på översiktsplanens aktualitet.	
Plan för lika villkor (2023)	Liten	Förändringarna anses inte ha någon påverkan på översiktsplanens aktualitet.	
Vision Arenastaden 2.0 (2023)	Stor	Förändringarna anses inte ha någon påverkan på översiktsplanens aktualitet.	
Strategisk stadsdelsplan Araby (2022)	Måttlig	Förändringarna anses inte ha någon påverkan på översiktsplanens aktualitet.	Samordning ska ske med planprogram för Araby. Ska göras strategiska planer för Lammhult, Braås och Teleborgs centrum.
Strategisk plan för skog (2022)	Liten	Förändringarna anses inte ha någon påverkan på översiktsplanens aktualitet.	
Bostadsförsörjningsplan (2021)	Måttlig	Förändringarna anses inte ha någon påverkan på översiktsplanens aktualitet.	

Energiplan (2021)	Måttlig	Förändringarna anses inte ha någon påverkan på översiktsplanens aktualitet.	
Strategisk inriktning och exploateringstryck			
Växjö kommuns omorganisation	Stor	Påverkar inte översiktsplanens innehåll men har stor påverkan på arbetsättet. Skapar förutsättningar för att hålla den aktuell.	Testa och förbättra arbetssätt med den kontinuerliga översiktliga planeringen.
Ökat bebyggelsetryck inom och i anslutning till riksintresse för Växjö stad	Stor	Stora förändringar har skett inom riksintresse för Växjö stad som påverkar riksintressets värden. Finns behov av förtydligad vägledning för byggnation i förhållande till riksintressets värden.	Fördjupa och förtydliga ställningstaganden för byggnation mot riksintressets värden inom rutnätsstaden/stadskärnan.
Ökat bebyggelsetryck och komplexitet på landsbygden	Stor	Byggnation på landsbygden kräver ofta komplexa avvägningar mot jordbruksmark, miljöbelastning, vattenförsörjning och kulturmiljö. Påverkar möjligheten för en effektiv transportförsörjning och tillgång till service.	Det finns behov av tydligare vägledning för en hållbar utveckling av en levande landsbygd.
Utebliven nylokalisering av akutsjukhus i Växjö stad	Stor	Stor förändring som påverkar utveckling av Råppe och befintligt sjukhusområde. Samband	Utveckling av Råppe, befintligt sjukhusområde samt funktionsstråk behöver utredas och planeras på

		och funktioner inom Växjö stad och främst funktionsstråk Västra mark / Bäckaslöv påverkas.	strategisk nivå. Kräver samordning.
Omvärldsbevakning			
Ökade och förändrade krav på energiförsörjning	Stor	En ökande energikonsumtionen, digitalisering och elektrifiering sätter press på energiförsörjningssystemet. Då anläggningar för energiförsörjning kräver stora markarealer blir det en viktig strategisk fråga att hantera genom den översiktliga planeringen.	Fördjupning och tydliggörande kring utpekande och avvägningar för den framtida energiförsörjningens behov av mark i översiktsplanen.
Förändrat klimat och ökat behov av klimatanpassning	Stor	Klimatförändringarna blir allt mer påtagliga och får allt större konsekvenser för den byggda miljön vilket leder till ett ökat behov av klimatanpassning. Det är genom den översiktliga planeringen de stora strukturerna slås fast vilket gör att översiktsplanen har stor betydelse för klimatanpassning.	förbättrat underlag kring skyfallskartering och flödesvägar för att anpassa översiktsplanens strukturer efter dessa förutsättningar.
Ökad otrygghet	Stor	Förändringarna anses inte ha någon påverkan på översiktsplanens aktualitet. Trygghet och	Viktigt att fortsatt bevaka och förtydliga översiktsplanen kring social hållbarhet. Vid fördjupning eller planering av

		social hållbarhet bedöms hanteras i tillräcklig grad av översiktsplanen.	nya utbyggnadsområden ska alltid social hållbarhet beaktas.
Uppföljning			
Grönt och hälsosamt <ul style="list-style-type: none"> Grönstruktur Folkhälsa 	Stor	<p>Inom delområdet grönstruktur finns stora utmaningar. Utvecklingstrenden har stagnerat och tillhörande nyckeltal visar på en negativ utveckling. Översiktsplanen har stor betydelse för utvecklingen av gröna och blå strukturer.</p>	Fördjupning av översiktsplanen som strategiskt belyser den blågröna infrastrukturens ekologiska, ekonomiska och sociala betydelse och sammanhang i samhällsbyggnadsprocessen.
Klimat och miljösmart <ul style="list-style-type: none"> Klimat Transport och resande 	Stor	<p>Trafiksektorn har stor negativ påverkan på klimat, folkhälsa och social hållbarhet. Översiktsplanen har stor betydelse för hur infrastrukturen planeras och byggs ut.</p>	Den strategiska transportplaneringen och översiktsplanens strategier för hållbara transporter ska följas upp och analyseras.
Tryggt och tillitsfullt <ul style="list-style-type: none"> Trygghet och tillit 	Stor	<p>Förändringarna anses inte ha någon påverkan på översiktsplanens aktualitet. Översiktsplanens långsiktiga strategier bedöms leda mot strukturer som främjar social hållbarhet.</p>	Fortsatt jobba med och ytterligare tydliggöra trygghetsperspektivet i översiktsplanen. Bland annat med utgångspunkt i BoTryggt.

Befolkningsutveckling	Stor	Förändringarna anses inte ha någon påverkan på översiktsplanens aktualitet.	Fortsatt bevakning och tillräcklig planberedskap även framåt. Minskad befolkningstillväxt och äldre befolkning ställer i synnerhet krav på efterföljande planering och genomförande.
------------------------------	-------------	---	---

Bilaga 3

Aktualitet i förhållande till plan- och bygglagens innehållskrav

Bilagan fastställs genom antagande av planeringsstrategin.

I enlighet med PBL 3 kap. 23§ 2 har kommunen bedömt översiktsplanens aktualitet i förhållande till PBL 3 kap. 1§, 3§-6§. Bedömningen har utgått ifrån identifierad påverkan från ändrade planeringsförutsättningar, uppenbara brister samt organisations behov av vägledning.

PBL	Lagtext	Bedömning	Påverkan	Kommentar/åtgärd
3 kap. 1 §	Varje kommun ska ha en aktuell översiktsplan, som omfattar hela kommunen.	Anses vara aktuell i sin helhet.	Ingen påverkan.	Antagen 14 december 2021 och vann laga kraft 31 oktober 2023.
3 kap. 3 §	Kommunen ska redovisa grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden för hela kommunen.	Anses vara aktuell i sin helhet. Visst behov av revidering finns.	Ökat bebyggelsetryck på landsbygden. Stor påverkan. Brister i beskrivning av grön- och blåstruktur. Stor påverkan.	Fördjupa användning av landsbygd. Fördjupa användning av grön- och blåstruktur.
3 kap. 4 §	Kommunen ska i översiktsplanen redovisa de förhållanden som med hänsyn till de allmänna intressena i 2 kap. kan ha en väsentlig betydelse för sådana	Anses vara aktuell i sin helhet.	Ingen påverkan.	

	beslut om bland annat detaljplaner, förhandsbesked och bygglov.			
3 kap. 4 §	Riksintressen enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken ska alltid redovisas.	Anses vara aktuell i sin helhet.	Ingen påverkan.	
3 kap. 4 §	Av planen ska det framgå hur kommunen anser att riksintressen ska tillgodoses.	Anses vara aktuell i sin helhet. Visst behov av revidering finns för riksintresse av kulturmiljövård Växjö stad.	Ökat bebyggelsetryck i och runt område av riksintresse för kulturmiljö i Växjö centrum. <u>Bevara och förnya i Växjö centrum</u> är ett kommunalt underlag från 1992 som gäller som översiktsplan. Stor påverkan. Översyn av riksintresse av kulturmiljövård Bergkvara [G 26], Hult-Sandsjö-Ormesberga [G 29], Lädja-Rösås [G 30]. Liten påverkan.	Uppdatera och revidera underlag, värdering, ställningstaganden samt markanvändning och riktlinjer i och kring område av riksintresse. Fortsätta följa och vara delaktig i Länsstyrelsens och Riksantikvarieämbetets översyn.
3 kap. 4 §	Av planen ska det framgå hur kommunen anser att gällande miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken ska följas.	Anses vara aktuell i sin helhet. Visst behov av revidering finns.	Ny förvaltningsplan för vatten. Liten påverkan.	Uppdatera i enlighet med nytt underlag.
3 kap. 5 §	Av översiktsplanen ska det även framgå hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder.	Anses vara aktuell i sin helhet.	Ändring av bostadsförsörjningslagen. Liten påverkan.	Behov av revidering av bostadsförsörjningsplanen

<p>3 kap. 5 §</p>	<p>Av översiktsplanen ska det även framgå hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen.</p>	<p>Anses vara aktuell i sin helhet.</p> <p>Visst behov av revidering finns.</p>	<p>Se <u>Bilaga 2 Aktualitet gentemot ändrade planeringsförutsättningar.</u></p>	<p>Uppdateras utifrån förändrade planeringsförutsättningar.</p>
<p>3 kap. 5 §</p>	<p>Av översiktsplanen ska det även framgå sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken.</p>	<p>Anses vara aktuell i sin helhet.</p>	<p>Ingen påverkan.</p>	
<p>3 kap. 5 §</p>	<p>Av översiktsplanen ska även kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra framgå.</p>	<p>Anses vara aktuell i sin helhet.</p> <p>Visst behov av revidering finns.</p>	<p>Ökad klimatpåverkan. Måttlig påverkan.</p>	<p>Utbildning kring klimatanpassning i den översiktliga planeringen. Fördjupat arbete kring skyfall och klimatförändringar.</p>
<p>3 kap. 5 §</p>	<p>Av översiktsplanen ska det även framgå om översiktsplanen avviker från en regionplan för länet, på vilket sätt den</p>	<p>Anses vara aktuell i sin helhet.</p>	<p>Ingen påverkan.</p>	

	gör det och skälen för avvikelsen.			
3 kap. 5 §	Av översiktsplanen ska det även framgå sådana områden och verksamheter som angår två eller flera kommuner eller är av regional betydelse.	Anses vara aktuell i sin helhet. Visst behov av revidering finns.	Ändrad inriktning från Region Kronoberg angående ny lokalisering av akutsjukhus. Stor påverkan.	Fördjupad markanvändning för Räfte och befintligt sjukhusområde samt översyn av funktioner och samband inom funktionsstråk.
3 kap. 6 §	Översiktsplanen ska utformas så att innebörden av den tydligt framgår. Planen får för en viss del av kommunen redovisas med en annan detaljeringsgrad än för kommunen i övrigt. Lag (2020:76).	Anses vara aktuell i sin helhet.	Översiktsplanen överklagades mellan 2021 och 2023 bland annat med anledning av bristande tydlighet och användarvänlighet. Stor påverkan.	Fortsätta arbetet med den digitala plattformen för att uppnå ännu bättre användarvänlighet.

Bilaga 4

Projekt och genomförande

Denna bilaga ska ses som ett arbetsmaterial och kommer inte att fastställas genom antagande av planeringsstrategin.

Följande matris är en grov uppskattning och sammanställning av behov av projekt samt tidsplan för genomförandet av dessa. Projekten som har tagits med har en direkt eller indirekt koppling till den strategiska planeringen och har använts som ett underlag för framtagandet av planeringsstrategin.

Behov av projekt	Typ av projekt	Motiv*	Bidrag**	Arbetsinsats	2024	2025	2026	2027-2030
				ÖP-arbete				
				Beslut				
				Integrerat strategiskt samråd***				
Kontinuerlig översiktlig planering								
Planeringsstrategi					■			■
Uppdatering av ÖP					■			■
Granskning av ÖP						■		■
Antagande av ÖP						■		■
Uppföljning					■	■		■
Gemensamma planeringsförutsättningar		Genomförande	Planeringsförutsättningar Prioriteringar					
Digital plattform			Användarbarhet		■	■		

Helhet									
Rutnätsstaden	Fördjupning	Regional kärna Föråldrat underlag	Fördjupad utvecklingsinriktning Fördjupad markanvändning	Ja					
Landsbygd	Fördjupning	Levande landsbygd	Planeringsförutsättningar Fördjupad markanvändning	Ja					
Funktionsstråk Västra Mark / Bäckaslöv	Fördjupning	Primärt funktionsstråk	Fördjupad utvecklingsinriktning Fördjupad markanvändning	Ja					
Räppe	Fördjupning	Primärt funktionsstråk Utpekad för sjukhus	Fördjupad markanvändning	Ja					
Krisberedskap	Utredning Fördjupning	Förändrad omvärld	Fördjupad markanvändning	Ja					
Teleborgsvägen	Förstudie	Primärt funktionsstråk		Nej					
Strandbjörkstaden	Förstudie	Kommunal kärna		Nej					
Nylanda etapp 2	Förstudie	Verksamheter		Nej					
Hollstorp	Förstudie	Utbyggnadsområde		Nej					
Södra länken - Teleborgsvägen	Förstudie	Primärt funktionsstråk		Nej					
Teleborgs centrum	Planprogram	Primärt funktionsstråk	Fördjupad markanvändning	Ja, vid behov					
Telestads backar	Planprogram	Primärt funktionsstråk	Fördjupad markanvändning	Ja, vid behov					
Barnsjön	Planprogram		Fördjupad markanvändning	Ja, vid behov					
Teleborgsvägen	Planprogram	Primärt funktionsstråk	Fördjupad markanvändning	Ja, vid behov					
Strandbjörkstaden	Planprogram	Kommunal kärna	Fördjupad markanvändning	Ja, vid behov					
Södra Växjö etapp 2	Planprogram	Primärt funktionsstråk	Fördjupad markanvändning	Ja, vid behov					
En plan för samhällsbyggande	Sektorsplan	Genomförande		Nej					
En åtgärdsplan för samhällsbyggande	Sektorsplan	Genomförande		Nej					
Telestads backar	Detaljplan	Genomförande		Nej					
Strandbjörkstaden	Detaljplan	Genomförande		Nej					
Teleborg centrum	Detaljplan	Genomförande		Nej					

Ingelstad centrum	Detaljplan	Genomförande		Nej					
Soltomten Ingelstad	Detaljplan	Genomförande		Nej					
Södra Ingelstad etapp 2	Detaljplan	Genomförande		Nej					

Trafik och hållbara transporter

Trafikplan	Sektorsplan	Hållbara transporter	Fördjupad markanvändning	Ja, vid behov					
Cykelvägplan	Sektorsplan	Hållbara transporter	Fördjupad markanvändning	Ja, vid behov					
Åtgärdsprogram för buller	Sektorsplan	Hållbara transporter 100 000 invånare	Planeringsförutsättningar	Ja, vid behov					
Mobilitetshubb	Utredning	Hållbara transporter	Fördjupad markanvändning	Ja, vid behov					
Landsbygdsnod	Utredning	Levande landsbygd Genomförande	Fördjupad markanvändning	Ja, vid behov					
Trygg och levande stad	Utredning	Hållbara transporter	Fördjupad markanvändning	Ja, vid behov					
Bus Rapid Transit (BRT)	Bevaka		Fördjupad markanvändning	Nej					

Bebyggelse

Bostadsförsörjningsplan	Sektorsplan	Bostadsförsörjning	Planeringsförutsättningar	Ja, vid behov					
Arkitekturstrategi	Sektorsplan	Bevara och utveckla bebyggd miljö	Fördjupad utvecklingsinriktning Fördjupad markanvändning	Ja					
Strategi för verksamhetsmark och lokaler	Utredning	Behov av verksamhetsmark	Fördjupad utvecklingsinriktning Fördjupad markanvändning	Ja					
Kulturmiljöprogram	Planeringsunderlag		Planeringsförutsättningar	Nej					

VA och ledningsinfrastruktur

Vattentjänstplan	Sektorsplan		Planeringsförutsättningar Fördjupad markanvändning	Ja					
Brandvattenplan	Sektorsplan			Nej					
Skyfallsplan	Sektorsplan	Brist	Planeringsförutsättningar Fördjupad markanvändning	Ja					

Smarta staden	Bevaka		Planeringsförutsättningar	Nej					
Natur och vatten									
Solcellsparker	Utredning Fördjupning	Nya planeringsförutsättningar	Fördjupad markanvändning	Ja					
Vindbruk	Utredning Fördjupning	Äldre underlag	Fördjupad markanvändning	Ja					
Vattenanvändning	Fördjupning	Brist i grön- och blåstruktur	Fördjupad markanvändning	Ja					
Nya naturreservat	Utredning		Fördjupad markanvändning	Ja					
Naturvärden	Planeringsunderlag		Planeringsförutsättningar	Nej					
Brukningsvärd jordbruksmark	Planeringsunderlag	Byggande på jordbruksmark	Planeringsförutsättningar	Nej					
Landskapsanalyser för hela kommunen	Planeringsunderlag	Brist	Planeringsförutsättningar	Nej					
Stadsmiljö och allmän platsmark									
Grönstrukturprogram	Fördjupning Planeringsunderlag	Brist i grön- och blåstruktur	Planeringsförutsättningar Fördjupad markanvändning	Ja					
Grönstrukturbehov	Planeringsunderlag	Brist i grön- och blåstruktur	Planeringsförutsättningar	Nej					
Riktlinjer för skolor och förskolors friytor	Sektorsplan			Nej					
Verksamhetsutveckling									
Kontinuerlig översiktlig planering	Rutiner		Arbetsätt	Nej					
Barnperspektivet i samhällsplaneringen	Rutiner	Brist	Arbetsätt	Nej					
Stärk sambandet mellan strategisk planering och drift och förvaltning	Handlingsplan	Genomförande		Nej					

Utveckla medborgardialogen i samhällsplaneringen	Bevaka	Brist	Arbetsätt	Nej				
Säkerställa översiktsplanens intentioner genom samverkan med aktörer, markinköp, förvaltning mm	Bevaka	Genomförande		Nej				

* Anledning till behov av projekt utifrån den översiktliga planeringen.

** Vad projektet bidrar med in till den översiktliga planeringen.

*** Projektet samråds som en del av översiktsplanen.

Bilaga 5

Befolkningsprognos

Denna bilaga ska ses som ett arbetsmaterial och kommer inte att fastställas genom antagande av planeringsstrategin.

Försiktigare befolkningstillväxt åren efter pandemin

Befolkningstillväxt är en vanligt förekommande indikator på en regions attraktivitet och Växjö kommun har haft en mycket god och oavbruten befolkningsökning sedan 1968. Sett till de senaste 10 åren har befolkningen i Växjö kommun ökat med i genomsnitt 1,4 procent per år. Växjö kommun är nu den tjugoundra största kommunen i riket sett till folkmängd.

Kommunens varaktiga befolkningstillväxt kan tillskrivas flera olika faktorer som bland annat ålderssammansättning, höga invandringstal, nyföretagande, universitetsort, sysselsättningstillväxt, låg sårbarhet inom näringslivet, och hälsa mm. En växande befolkning påverkar bland annat kommunens bostadsförsörjning, skolplanering och integrationsarbete.

Sedan Coronapandemin har befolkningstillväxten bromsat in för flertalet regioner i Sverige. Sett ur ett nationellt perspektiv minskade tillväxttakten med en tredjedel under 2022 jämfört med åren innan pandemin. Även för Växjö kommun har befolkningsökningen varit något mer försiktig jämfört med tidigare.

I slutet av 2022 låg folkmängden i kommunen på 97 137 invånare vilket motsvarar en ökning med 1 142 personer eller 1,2 procent jämfört året innan. Det innebär en inbromsning av kommunens befolkningstillväxttakt med nästan 26 procent jämfört med de två senaste åren innan pandemin. I skrivande stund visar preliminära siffror på att inbromsningen i Växjös befolkningstillväxt fortsatt även under 2023. Med drygt 10

veckor kvar av 2023 uppskattas nu befolkningen i Växjö att växa med cirka 500-700 personer.

Under 2022 stod flyttnettot (inflyttade minus utflyttade) för nästan 70 procent av kommunens befolkningsökning samtidigt som de återstående 30 procenten tillskrevs kommunens födelseöverskott (födda minus döda).

I flyttnettot är det inflyttning från utlandet som de senaste åren drivit utvecklingen av befolkningstillväxten, flyttnettot inom länet bidrar positivt, medan flyttnettot på Sverigenivå bidrar negativt.

Efter Coronapandemin har det skett en inbromsning av flyttnettot, vilket till största delen kommer sig av en minskning av inflyttning från utlandet.

Under 2023 har Skatteverket också fått ett uppdrag där de, i samarbete med Migrationsverket, har utökat sina bosättningskontroller av personer som saknar uppehållstillstånd men är folkbokförda i Sverige. Detta förklarar med stor sannolikhet den inbromsning som skett i flyttnettot kopplat till invandring under 2023.

Under 2022 föddes totalt 1 048 barn i kommunen, vilket är en minskning med hela 11 procent jämfört med året innan och en minskning med 6,3 procent jämfört med ett genomsnitt för de senaste tio åren.

Födelseöverskottet i kommunen har legat stabilt under den senaste 15 års perioden och bidragit med cirka 400 personer per år till Växjös befolkningstillväxt. Inbromsningen av antalet födslar under 2022 gjorde dock att tillskottet från antalet födda minus antalet avlidna i kommunen endast landade på +337 personer.

År 2030 är dessa barn 8 år och har börjat skolan, vilket innebär att det resulterar i ett lägre antal skolbarn än idag i varje årskull varefter de åldras. Även under 2023 har antalet födda fortsatt visa relativt låga siffror men också antalet döda i kommunen. Detta pekar på att födelsetal (födda minus döda) kommer att bidra positivt till befolkningstillväxten i kommunen även 2023 men inte i samma takt som tidigare. Ett lågt födelsetal under 2023 betyder att även denna årskull kommer göra samma "avtryck" på resursbehovet i skolan som tidigare årskull gjort när de närmar sig skolåldern.

Andra stora åldersgrupper som åldras är de som är födda runt åren på 1990 talet. Den relativt stora gruppen 90-talister har antalsmässigt hållit uppe barnafödandet. År 2030 når dessa 40-årsåldern. Under samma period har 1960-talisterna just gått eller kommer snart att gå i pension. Samtliga som är födda på 1940-talet och som fortfarande är i livet har år 2030 också hunnit passerat 80 års ålder.

Enligt Växjö's befolkningsframskrivning kommer gruppen 80 år eller äldre utgöra drygt 7 procent av befolkningen. Idag är drygt 5 procent av befolkningen i dessa åldrar. Att det blir allt fler i de äldre åldrarna framöver leder i sin tur till att antalet avlidna beräknas öka vilket, i kombination med ett något lägre barnafödande, kan komma att hålla tillbaka födelsenettet i kommunen. I framtiden förväntas befolkningen i Växjö kommun fortsätta att öka, men i en något långsammare takt än de senaste åren och under år 2032 beräknas folkmängden passera 106 000 personer.

Förändring per år, antal											
Ålder	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
0–5 år	6 898	6 882	6 855	6 853	6 805	6 806	6 891	7 010	7 100	7 179	7 245
6–12 år	8 336	8 306	8 350	8 368	8 430	8 523	8 513	8 446	8 475	8 479	8 486
13–15 år	3 503	3 598	3 657	3 685	3 731	3 739	3 720	3 718	3 704	3 725	3 718
16–19 år	4 748	4 758	4 782	4 880	4 915	4 989	5 058	5 101	5 090	5 101	5 120
20–64 år	55 352	56 117	56 870	57 622	58 452	59 135	59 636	60 083	60 431	60 746	61 045
65–79 år	13 162	13 145	13 078	13 009	12 876	12 840	12 796	12 864	13 022	13 201	13 410
80+	5 138	5 401	5 714	6 000	6 289	6 551	6 832	7 040	7 228	7 375	7 509
Totalt	97 137	98 207	99 306	100 417	101 498	102 583	103 446	104 262	105 050	105 806	106 533
Ökning		1 070	1 099	1 111	1 081	1 085	863	816	788	756	727

Förändring per år, andel											
Ålder	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
0–5 år		-0,23%	-0,39%	-0,03%	-0,70%	0,01%	1,25%	1,73%	1,28%	1,11%	0,92%
6–12 år		-0,36%	0,53%	0,22%	0,74%	1,10%	-0,12%	-0,79%	0,34%	0,05%	0,08%
13–15 år		2,71%	1,64%	0,77%	1,25%	0,21%	-0,51%	-0,05%	-0,38%	0,57%	-0,19%
16–19 år		0,21%	0,50%	2,05%	0,72%	1,51%	1,38%	0,85%	-0,22%	0,22%	0,37%
20–64 år		1,38%	1,34%	1,32%	1,44%	1,17%	0,85%	0,75%	0,58%	0,52%	0,49%
65–79 år		-0,13%	-0,51%	-0,53%	-1,02%	-0,28%	-0,34%	0,53%	1,23%	1,37%	1,58%
80+		5,12%	5,80%	5,01%	4,82%	4,17%	4,29%	3,04%	2,67%	2,03%	1,82%
Totalt		1,10%	1,12%	1,12%	1,08%	1,07%	0,84%	0,79%	0,76%	0,72%	0,69%

Förändring 2022–2032				
Ålder	Diff. andel 2022–2032	Diff. antal 2022–2032	Andel av tot. bef. 2022	Andel av tot. bef. 2032
0–5 år	5,0%	347	7,1%	6,8%
6–12 år	1,8%	150	8,6%	8,0%
13–15 år	6,1%	215	3,6%	3,5%
16–19 år	7,8%	372	4,9%	4,8%
20–64 år	10,3%	5 693	57,0%	57,3%
65–79 år	1,9%	248	13,5%	12,6%
80+	46,1%	2 371	5,3%	7,0%
Totalt	9,7%	9 396	100,0%	100,0%

Bilaga 6

Sammanfattning av globala megatrender

Denna bilaga ska ses som ett arbetsmaterial och kommer inte att fastställas genom antagande av planeringsstrategin.

De globala megatrenderna som beskrivs i denna bilaga är en sammanfattning av de globala megatrenderna som finns beskrivna i [Kronoberg 2030–2050 – Trendanalys och framtidsbilder](#).

En ny global ordning växer fram

Globaliseringen har främjat ekonomisk tillväxt och minskat extrem fattigdom globalt, men den har också medfört negativa konsekvenser som miljöpåverkan och ökad sårbarhet, särskilt under pandemin. En ny geopolitisk världsordning håller på att formas, med Kinas ökande ekonomiska styrka som en central faktor. Denna förändring utmanar den tidigare dominansen av Pax Americana och ökar spänningarna i Europa, särskilt med Rysslands aggressiva agerande. De ökade geopolitiska spänningarna påverkar även svensk ekonomi, särskilt genom ökat inflationstryck.

För Kronoberg, som är starkt beroende av export, innebär dessa förändringar betydande påverkan. Det krävs robusta strukturer inom näringslivet och offentlig förvaltning, ökad beredskap och krisplanering för att hantera osäkerheterna och påfrestningarna på leveranskedjor. Det regionala näringslivet måste anpassa sig genom innovation, hållbarhet och ökad konkurrenskraft för att möta de nya utmaningarna.

Globaliseringen har utvidgat marknaderna för Kronobergs företag, men samtidigt ökar kraven på export av tjänster. Regionen måste säkerställa tillräcklig kompetens och kapital för denna övergång. Lokala initiativ, särskilt inom besöksnäringen, kan stärka den lokala identiteten och främja samarbete med grannlänen för att möta utmaningarna och skapa nya möjligheter för utveckling.

Allt hänger ihop

Digitaliseringen är en framträdande kraft som påverkar samhällsbyggandet likt den industriella revolutionen på 1800-talet. Med över 15 miljarder uppkopplade enheter år 2022 och förväntad tillväxt till 27 miljarder år 2025 formar "Sakernas internet," artificiell intelligens och virtuell verklighet en digital miljö som omgestaltar världen. Denna globala katalysator kopplar samman världen i realtid och påverkar resande, arbetsmarknaden och välfärdstjänster. Autonoma fordon, virtuell verklighet och distansarbete förändrar resmönster och minskar transportens klimatpåverkan. Trots att digitaliseringen har potential att lösa samhällsutmaningar, som klimatkrisen och åldrande befolkning, ökar den risken för digitalt utanförskap. Balansen mellan digital information och integritet måste hanteras noga, med oro för hot mot demokrati och ökad polarisering. För Kronoberg, där IT-sektorn är betydande, erbjuder digitaliseringen möjligheter att tackla samhällsutmaningar genom samhällsnyttig AI och datadriven innovation. Utmaningar inkluderar kompetensbrist, digital klyfta mellan stad och land och ökad sårbarhet för cyberangrepp. En klok hantering av digitaliseringen kan minska utanförskapet och skapa en mer inkluderande samhällsutveckling.

Världen blir varmare

Världen står inför allvarliga utmaningar kopplade till klimatförändringar och utarmning av naturresurser, drivna av ökad användning av fossila bränslen. Kronoberg och resten av världen behöver anpassa sig till accelererande effekter av uppvärmningen och hotet mot den biologiska mångfalden. Tekniska lösningar och hållbara vanor är avgörande. Kronoberg bör satsa på en övergång till en cirkulär och biobaserad ekonomi, ökad motståndskraft mot extremväder och investeringar i hållbara transportalternativ. Utmaningar inkluderar beredskap inom hälsosektorn, anpassning av bostäder och skydd av basnäringar som skogs- och träindustrin. Företag inom miljösektorn i Kronoberg har möjlighet att dra nytta av den ökande efterfrågan på miljöteknik och bidra till hållbar utveckling genom innovativa initiativ och attitydförändringar.

Vi behöver mer och annan energi

Energifrågan är en central utmaning för både Sverige och Kronoberg. Den ökande globala energikonsumtionen, digitalisering och elektrifiering sätter press på energiförsörjningssystemet. Kronoberg står inför risker som påverkar företagsetableringar och konkurrenskraft på grund av elbrist och osäkerhet kring elpriser. Åtgärder, inklusive energilagring och ökad elproduktion, behövs för att möta dessa utmaningar. Regionen kan spela en ledande roll genom samarbete, främjande av energieffektivisering och stöd för hållbara energilösningar, som exemplifieras av initiativet Kronobergs elektrifieringslöfte.

Vi blir fler och fler blir äldre

Befolkningstillväxten minskar globalt, men världens åldrande befolkning ökar. Trots avtagande tillväxttakt förväntas den globala befolkningen öka till år 2100. Den ökande andelen äldre påverkar ekonomin och arbetsmarknaden, vilket också gäller för Sverige och Kronoberg. Demografiska förändringar påverkar ekonomin genom efterfrågan och försörjningskvot. Migration förblir en viktig fråga, med ökad befolkning och tryck på hälso- och sjukvård samt äldreomsorg för Kronoberg. Arbetskraftsbrist, särskilt inom välfärdssektorn, kräver innovativa lösningar. Digitalisering kan underlätta äldres vård, men utmaningen är att öka digitaliseringsgraden, särskilt inom hemvården. För att möta arbetskraftsbehovet och hantera åldrande och pensionsavgångar måste Kronoberg attrahera människor från andra regioner, integrera invandrare och hantera generations- och ägarskiften inom näringslivet för att säkra ekonomisk utveckling.

Staden är normen men livet på landet lockar

Urbaniseringen har ökat kraftigt globalt, och över hälften av världens befolkning bor nu i städer. Enligt FN förväntas denna siffra öka till 70% år 2050. Urbaniseringen i Sverige och Kronoberg är komplex, där städerna växer främst genom invandring och pandemin har påverkat boendepreferenser. Människors intresse för livet på landsbygden har ökat, drivet av önskan om mer utrymme och enklare livsstil, samtidigt som möjligheten till distansarbete ökar.

I Kronoberg ökar befolkningen, men länet har en utmaning med ett negativt inrikes flyttnetto och hög inpendling. Attraktiviteten för inflyttning kan förbättras genom att erbjuda bostäder och förbättrad digital och fysisk infrastruktur. Digitaliseringen möjliggör distansarbete, och tillgången till höghastighetsbredband är en nyckelfaktor för att stödja detta.

Utmaningen är att skapa likartade möjligheter och attraktiva levnadsmiljöer i hela länet, inte bara i större städer som Växjö. Byggandet av inkluderande, hälsosamma och hållbara städer och orter är viktigt för att upprätthålla en positiv utveckling, särskilt med tanke på Växjös roll som tillväxtmotor. Samarbetet mellan städer och landsbygd är avgörande för att skapa en balanserad utveckling och möta framtidens utmaningar.

Individualisering och polarisering ökar

Individualisering och polarisering ökar i Sverige, påverkad av höjd välståndsnivå och ökad utbildning. Samhället präglas av individualism och sekularisering, vilket leder till ökade krav på valfrihet och mångfald. Tillit, viktigt för ekonomisk tillväxt och välfärdssystem, minskar särskilt bland unga och vissa invandrargrupper. Polarisation, kopplad till ökade ekonomiska klyftor, blir tydligare, med segregerade livsstilar och digitala filterbubblor. Geopolitiska spänningar och kriser kan förstärka polarisering, men gemenskap och solidaritet utgör motkrafter.

För Kronoberg innebär detta högre förväntningar från invånarna på samhällstjänster och ökade krav på kvalitet och tillgänglighet. Missnöje med offentlig sektor kan underminera förtroendet för det politiska systemet och demokratin. Öppenhet, dialog och transparens är avgörande för att stärka förtroendet och demokratiprocesserna. Samtidigt existerar socioekonomiska klyftor och områdesbaserad segregering i länet, vilket kräver åtgärder för att främja en mer inkluderande och jämlik samhällsutveckling.

Kampen om kompetenser ökar och synen på jobbet förändras

I takt med globala och teknologiska förändringar ökar kampen om kompetens, och arbetsgivare vittnar om kompetensbrist. Automatisering och förändrade kompetensbehov påverkar arbetsmarknaden. Socioekonomiska förändringar och

demografiska skiften, som stora pensionsavgångar, påverkar kompetensförsörjningen. Dagens unga arbetskraft förväntar sig mer valfrihet och meningsfullhet i arbetet, och gig-ekonomin blir vanligare. För Kronoberg innebär detta ökad konkurrens om arbetskraften, behovet av anpassning till förändrade kompetenskrav, och matchningsproblematiken påverkar regionens konkurrenskraft. Digitalisering och ökad efterfrågan på IT-kompetens skapar konkurrens mellan sektorer. Utmaningen är att hantera demografiska förändringar och möjliggöra flexibla arbetsformer. Arbetsgivarvarumärket blir avgörande, och förmågan att möta olika generationers förväntningar blir en central utmaning för arbetsgivare i länet.